

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Već se bliži vrijeme blago,
već se bliži onaj čas ...





Naslovnica:

Ugodaj došašća u HKZ Stuttgart-Zentrum;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Pogled na Fatimsko svetište;
snimio: A. Polegubić;

11. SMOTRA ZBOROVA

FRANKFURT A.M., 25.10.2008. ODRŽANA SMOTRA ZBOROVA DJECE I MLADIH



Zbor HKM München pod vodstvom s. Nikoline Bilić; tamburaški orkestar: Marije Šibenik i Gabrijela V.



Zbor HKM Mainz nastupio je pod vodstvom s. Dionizije Tomas



Zbor HKM Offenbach nastupio je pod vodstvom Zvonka Orlovića i Kornelije Nikolić



Zbor HKM Esslingen nastupio je pod vodstvom Ivana Ivankovića



Zbor HKM Darmstadt nastupio je pod vodstvom s. Damjane Damjanović i s. Anđele Milas

11. SMOTRA ZBOROVA DJECE...



Jedanaesti put
u pjesmi i glazbi

str.

8

STUDIJSKO PUTOVANJE:



Upoznavanje
Portugala

str.

6

HKM TRAUNREUT:



35 misijskih
godina

str.

10

BOG U SUVREMENOM SVIJETU:

Isus Krist – temelj naše vjere

Biti kršćanin znači biti osobno okrenut prema Isusu. Onda je i njegovo kraljevstvo u nama, onda je on Kralj našeg života.

12

KÖLN:

Drugi festival duhovne popularne
glazbe

15

KEVELAER:

Hrvati hodočastili Majci Božjoj

17

ESSEN:

Četrdeset godina hrvatskog folklor

16

BERLIN:

Pet godina međunarodne krunice

20

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Über die Kroaten in
Deutschland

Deutsche (Erz)Bischöfe

13-14

Cilj studijskog putovanja u Portugal, a i prethodnih, primjerice onih u Poljsku i Hrvatsku, bio je bolje upoznavanje kulture i etničke pozadine druge zemlje kako bi se zajedničko djelovanje sa zajednicama drugih materinskih jezika dalje produbilo u smislu kooperativnog pastoralala.

Crkva u mnogo jezika i naroda

Ovih su dana pastoralni djelatnici iz zajednica drugih materinskih jezika iz biskupije Mainz boravili na svom studijskom putovanju u Portugalu. Predvodili su ih referent za dušobrižništvo tih zajednica u biskupiji Mainz Bernd Krämer i pastoralni referent Portugalske misije u Offenbachu i Mainzu Joaquim Nunes-Margues. U skupini je bilo trideset i četvero sudionika, među kojima šesnaestero iz hrvatskih zajednica i iz Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na čelu s delegatom o. Josipom Bebićem. Cilj ovoga, a i prethodnih studijskih putovanja, primjerice onih u Poljsku i Hrvatsku, bio je bolje upoznavanje kulture i etničke pozadine druge zemlje kako bi se zajedničko djelovanje sa zajednicama drugih materinskih jezika dalje produbilo u smislu kooperativnog pastoralala. Bila je to prigoda da sudionici dobiju bolji uvid u političke i društvene aspekte, upoznaju situaciju

Crkve u današnjem Portugalu, migrantske probleme kao i da upoznaju portugalsku vjeru i pobožnost.

Bilo je to jedno pozitivno iskustvo susreta s Portugalom. Stoga, za svaku su pohvalu ovakva putovanja koja nisu samo turistička, već su u službi produbljivanja spoznaje o jednoj zemlji i narodu, te njezinoj crkvenoj i društvenoj stvarnosti. Bilo bi poželjno kad bi se s ovakvom praksom započelo i u drugim njemačkim biskupijama, poglavito onima u kojima je veći broj katolika drugih materinskih jezika. Katolička Crkva je bogatstvo u različitosti, a to bogatstvo domaćoj njemačkoj Crkvi upravo daju zajednice drugih materinskih jezika jer se u njima i kroz njih očituje jedna Crkva u mnogo jezika i naroda, kako glasi i naslov smjernica za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika koje je 2003. godine objavilo Tajništvo Njemačke biskupske konferencije.

Urednik

DELEGATOV DUHOVNI IMPULS

O Hrvatima u Njemačkoj

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Ne znam jesam li ispravno razumio tvrdnju koju je izrekao u emisiji Hrvatske televizije „Nedjeljom u dva“, 2. studenog o.g. ugledni svećenik i profesor dr. Franjo Topić: „Napredak je učinio više na kulturnom polju nego 350.000 Hrvata u Njemačkoj.“ Budući da mi se ona čini neutemeljenom, želio bih se u ovom napisu osvrnuti na tu profesorovu tvrdnju. Ne znam što je profesora potaklo da tako nešto izjavi pred širom javnošću, ali je nesumljivo omalovažao sve Hrvate i Hrvatice u Njemačkoj koji preko šesdeset godina daju ogroman priloga kulturnim i materijalnim dobrima od kojih se bogato hranilo cjelokupno hrvatsko biće. Živa hrvatska iseljenička zajednica u Njemačkoj svjedoči svojom baštinom kako je istinita tvrdnja da narodi preživljavaju samo po svojoj kulturi i svojoj duhovnosti. Otkriti dušu i duhovnost hrvatskog naroda može sa-

mo onaj tko upozna povijest njegovu. Kakvi su Hrvati ljudi, što nas je učinilo ovakvima kakvi smo? Što smo primili od domorodačkih i susjednih naroda i njihova stvaralačkog duha i što mo dali drugima? Što je to po čemu smo raspoznatljivi ondje gdje živimo i radimo? Koliko su Hrvati krivi sami što su morali u velikom broju napustiti svoja ognjišta? Kako to da je prije Drugoga svjetskog rata u Sarajevu živjelo preko 37% Hrvata, a sada ih je tek 5%? Ali zato bi trebalo napraviti stručnu analizu, što prelazi okvir ovoga članka. Želim samo napomenuti prof. Topiću, koji je smetnuo s uma veliku pokretačku snagu hrvatske dijasporu koja je u najtežim trenucima komunističke vladavine pružala ne malu materijalnu podršku onima u domovini što je zapravo pretpostavka svakoga kulturnog napretka.

(Nastavak na str. 25)

Božja Riječ je sam Krist

Na Sinodi su Crkvu u Hrvatskoj predstavljali sinodski oci zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić i splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić. Biskupsku konferenciju Bosne i Hercegovine predstavljao je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. Sudjelovali su i dr. Željko Tanjić i s. Marija Ana Kustura.

Svečanom misom u bazilici sv. Petra u Vatikanu, koju je u nedjelju 26. listopada predvodio papa Benedikt XVI., završilo je Dvanaesto opće redovito zasjedanje Biskupske sinode na temu „Božja riječ u životu i poslanju Crkve.“ U tom smo povodu razgovarali s dr. Željkom Tanjićem, profesorom na Katoličko-me bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, koji je na Sinodi sudjelovao kao stručnjak – teološki ekspert, pomoćnik Generalnog tajništva Biskupske sinode. Sinoda je bila najveći redoviti skup na razini sveopće Crkve. Tri tjedna sinodskih zasjedanja okrunjena su dvama dokumentima, „Porukom Božjemu narodu“ i takozvanim „Prijedlozima“. Riječ je o 55 točaka u kojima je sažet rad Sinode s naglascima i poticajima koje su iznosili sinodski oci. „Prijedlozi“ se predaju Papi, a on će na temelju njih u narednim mjesecima sastaviti poslijesinodsku pobudnicu. Time sinodski zaključci postaju obvezujući za cijelu Crkvu. Uobičajeno je da Sveti Otac napiše poslijesinodsku pobudnicu, ističe dr. Tanjić, ali on to nije dužan učiniti. „Prijedlozi“ – „Propositiones“ – donose se tajnim glasanjem sinodskih otaca, a do njih je Biskupska sinoda prošla dugi radni put. Prvi dokument su Smjernice, pa Radni materijali, izlaganje na glavnoj raspravi što ju je držao kardinal Ouellet iz kanadskoga Quebeca, nakon čega je uslijedio rad u općoj skupštini, nakon čega je kardinal Ouellet održao drugo izlaganje, te je uslijedio rad u radnim (jezičnim) skupinama. Radne skupine iznose prijedloge pred opću skupštinu i još jednom se raspravlja o njima. „Sinodski hod je dugi proces, a prijedlozi nisu završni, jer će Papa iz njih objaviti dokument, ali može odlučiti i drukčije. Iskustvo nas uči da Sveti Otac usvaja i piše dokument – poslijesinodsku pobudnicu“, navodi dr. Tanjić.

Prema njegovom objašnjenju, „Prijedlozi“ su podijeljeni u tri dijela s različitim važnim naglascima. U prvome dijelu se govori o Božjoj Ri-

ječi u vjeri Crkve, u drugome o Riječi Božjoj u životu Crkve, a u trećemu o Riječi Božjoj u poslanju Crkve. „U prvome dijelu, može se reći, više je zanimljivih naglasaka. Željelo se istaknuti važnost koncilskoga dokumenta 'Dei Verbum', dogmatske konstitucije o božanskoj objavi, i ona je bila u žarištu: premalo se poznaje, premalo se čita i nije dovoljno vrednovano njezino bogatstvo. S druge strane, u tom dijelu se htjelo reći da Božja Riječ ima trostruko značenje. Ona je Isus Krist, utjelovljena Riječ Božja (DV 4), ona je Riječ Božja koja se nama daje u Pismu i Riječ Božja u živoj Predaji Crkve“, pojašnjava dr. Tanjić. Koristeći izraz „analogia Verbi Dei“ iz otčke predaje, sinodski su oci „željeli svim vjernicima osvijestiti da je Riječ Božja ponajprije Isus Krist utjelovljeni, pa ta Riječ Božja nadilazi Pismo koje o njoj svjedoči i Sveto pismo tu Riječ Božju sadrži na poseban način“. Osim toga, „Prijedlozi“ su u prvi plan stavili i dijalošku dimenziju Objave, važnost Duha Svetoga za razumijevanje Riječi Božje. „Crkva je pravo hermeneutsko mjesto za tumačenje Pisma i izvan toga mjesta ne može se tumačiti ispravno, a da se ne završi u sektastvu i fundamentalizmu. Pisma treba čitati u istom duhu u kojemu su nastala – uz poštivanje konteksta jezika i konteksta zajednice. Crkva je pozvana na ponovno otkrivanje patrističkoga smisla čitanja Pisma, koje je duhovno i literarno. Rasprava se vodila o važnosti i ulozi povijesno-kritičke metode, koja je znanstvena, ali u živoj tradiciji Crkve i analogijom vjere, to jest u duhu vjere. Nijedno od toga se ne smije zaboraviti, niti zapostaviti. Sinoda je željela naglasiti upravo to: vraćanje na patrističko čitanje koje je i intelektualno i duhovno.“ Božja Riječ po naravi je vezana na euharistiju, još je jedan od važnih naglasaka, ističe dr. Tanjić: „Ona je riječ koja poziva na pomirenje i obraćenje i susreće ju se prije svega u Svetom pismu.“ Isto tako, crkveni oci su pozvali na otkrivanje važnosti „lectio divina“ – „čita-

nja riječi“ – te pozivaju sve zajednice da čitaju Sveto pismo. Kroz njega se upoznaje kontekst Pisma, kroz molitvu i kontemplaciju. Sinoda je potvrdila da je Sveto pismo nadahnuto Duhom Božjim i Riječ Božja poziva na posebnu odgovornost prema siromasima. Drugi dio „Prijedloga“ govori o važnosti Staroga zavjeta protiv nove gnoze i o važnosti židovskoga naroda za kršćane u povijesti spasenja, s time da je ključ čitanja Krist. Još je puno važnih naglasaka, od toga da svećenici moraju paziti na homiliju, dobro se pripremiti, da moraju vjernicima uputiti mistagošku katehezu utemeljenu na Pismu, a novost je i prijedlog službe čitača – lektorata – za žene. U trećem dijelu istaknuta je važnost prijevoda Biblije na druge jezike, jer premda je najčitanija i najprevođenija knjiga na svijetu, još uvijek je u potpunosti prevedena na malo jezika. „Sveto pismo treba doći do svih vjernika, pa su svi pozvani širiti ga jer nas poziva na pravilno zauzimanje za brigu u svijetu, kulturu, a tu važnu ulogu imaju i obavijesna sredstva. Sveta zemlja je peto evanđelje..., a svi trebaju brinuti za siromahe“, istaknuo je dr. Tanjić. Tu vezu između slušanja Božje riječi s ljubavlju i nesebičnog služenja braći u svojoj je propovijedi istaknuo i Papa: „Tko dakle vjeruje da je shvatio Pisma, ili barem neki dio njih, a ne nastoji izgraditi, prema tome što je razumio, dvostruku ljubav prema Bogu i bližnjemu, pokazuje zapravo kako je daleko od njihova dubokog smisla.“ Zato je Benedikt XVI. svima koji su sudjelovali „u radu Sinode“ istaknuo da „nosimo sa sobom novu svijest da je prvotna zadaća Crkve... povrh svega hraniti se Božjom riječju da bi bila djelotvorna nastojanja oko nove evangelizacije, navještaja u našem vremenu. To iskustvo Crkve treba prenijeti u svaku zajednicu. Nužno je shvatiti potrebu da se riječ koja se sluša pretoči u geste ljubavi, jer samo tako navještaj evanđelja postaje vjerodostojan, usprkos ljudskim slabostima koje prate ljude.“

M.K.

Hrvatski mučenici s novom crkvom i novim danom

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić istaknuo je u Sarajevu kako mediji uporno promoviraju negativno ozračje izvješćujući ponajčešće o skandalima te tako stvaraju stanje još veće depresije.

Pod predsjedanjem vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića, te uz sudjelovanje banjolučkog biskupa Franje Komarice, biskupa mostarskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog Ratka Perića, pomoćnog biskupa vrhbosanskog Pere Sudara te 35 svećenika zajedno s apostolskim nuncijem nadbiskupom Alesandrom D'Erricom i beogradskim nadbiskupom Stanislavom Hočevanom, predsjednikom Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda služena je misa 3. studenoga u sarajevskoj katedrali Srca Isusova za pokojne vrhbosanske nadbiskupe i biskupe te svećenike, redovnike i redovnice koji su djelovali u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. U pozdravu je kardinal Puljić podsjetio da se misa slavi za pokojne (nad)biskupe, svećenike, redovnike i redovnice koji su sijali sjeme Božje riječi i obogatili Vrhbosansku nadbiskupiju i njezine vjernike pastoralnim, karitativnim i drugim djelovanjem. Na kraju mise svi su zajedno pošli na grob slugu Božjega Josipa Stadlera. Pod predsjedanjem vrhbosanskog nadbiskupa i metropolita kardinala Vinka Puljića u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu održano je 44. redovno zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Kardinal Puljić govorio je o današnjim izazovima od javnog mijenja, koje se nameće liberalizacijom i sekularizacijom javnoga života kroz čudna moralna načela protivna naravnom zakonu, preko manipulacije i instrumentaliziranja ljudskog života te manipulacije embrijima pod krinkom liječničke brige, do istospolnih brakova koji se nameću pod vidom slobode i ljudskih prava premda se protive naravnom zakonu. Kazao je također da mediji uporno promoviraju negativno ozračje izvješćujući ponajčešće o skandalima te tako stvaraju stanje još veće depresije. Ukazao je na potrebu snažnijeg ekumenskog djelovanja i međureligijskog dijaloga te brige oko useljenika posebno Kineza.

Vojni biskup Juraj Jezerinac predvodio je misu za sve poginule i umrle hrvatske branitelje u nedjelju 2.

studenoga u kapeli Vojnog ordinarijata. Na početku mise biskup Jezerinac pozvao je na molitvu za sve pokojne, a posebno branitelje, „jer to će biti naš najveći znak zahvale njima, a živima koji za njima tuguju znak utjehe“. Osvrnuvši se na evanđelje o blaženstvima, biskup Jezerinac podsjetio je kako su ona potaknula na razmišljanje mnoge generacije kršćana pa i one koji nisu kršćani, poput Gandhija, koji je rekao da ga je to evanđelje nadahnulo na ideju o mirovnom otporu.

Redovito 37. plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, pod predsjedanjem predsjednika HBK-a đakovačko-osječkog nadbiskupa i metropolite mons. Marina Srakića, održano je od 5. do 7. studenoga u Šibeniku u prostorijama Biskupskog ordinarijata. Uoči zasjedanja u utorak 4. studenoga biskupi su slavili euharistiju u crkvi Gospe od krsnog zavjeta u Kninu, a misno slavlje predvodio je kardinal Josip Bozanić.

Nova crkva Hrvatskih mučenika

Na susretu svećenika Varaždinske biskupije predstavljen je Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici. O tom dokumentu, koji je odobrila i izdala Hrvatska biskupska konferencija, govorio je njezin predsjednik đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić. Više od 120 svećenika, okupljenih u dvorani biskupijskoga Pastoralnog centra u Varaždinu, na početku susreta pozdravio je kao domaćin varaždinski biskup Josip Mrzljak koji je zahvalio nadbiskupu Srakiću na dolasku i uputio mu čestitke u povodu proglašenja metropolije i uzdignuća nadbiskupije.

Članice Hrvatske unije viših redovničkih poglavara i članovi Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara 28. i 29. listopada okupili su se na 40. jubilarnu plenarnu skupštinu u duhovno-obrazovnom centru „Marijin dvor“ u Lužnici.

U subotu 25. listopada u Gospiću je u biskupskom domu održan sasta-

nak Odbora za proslavu Dana hrvatskih mučenika na Udbini. Izrazili su uvjerenje da je ovogodišnja proslava Dana hrvatskih mučenika na Udbini u novom terminu, prvoj suboti nakon blagdana Male Gospe, u potpunosti zadovoljila. Iako je kiša omela ovogodišnje slavlje, bilo je blizu osam tisuća hodočasnika, a posebno je vjernički puk dobro prihvatio pobožnost križnog puta.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je kardinala Franca Rodea, prefekta Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, u četvrtak 30. listopada u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu. Na primanju su bili i predsjednica Hrvatske unije viših redovničkih poglavara s. Marija-Ana Kustura i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara fra Ivan Paponja.

Gospičko-senjski biskup dr. Mile Bogović susreo se u Rijeci s poznatim sakralnim umjetnikom Markom Ivanom Rupnikom, kojemu je papa Ivan Pavao II. povjerio likovno uređenje svoje kapele u Vatikanu. Rupnik je Slovenac koji živi i djeluje u Rimu. Biskup Bogović, koji se i prije savjetovao s Rupnikom o projektu crkve Hrvatskih mučenika na Udbini, predstavio mu je novi projekt nadahnut starohrvatskom sakralnom arhitekturom. Umjetnik je izrazio zadovoljstvo novim rješenjem, jer je ono usklađeno s idejom mučeništva kao temeljnom porukom projekta. Istaknuo je da se novim projektom ostvaruje povezanost s hrvatskim prostorom i hrvatskom poviješću. Na biskupovu opasku kako neki kažu da je ova crkva replika one ninske, Rupnik je decidirano odgovorio da o tome nema ni govora, jer se već na prvi pogled vidi da je riječ o originalnom projektu koji se samo nadahnjuje na prijašnjim arhitektonskim izričajima.

U srijemskomitrovačkoj prvostolnoj crkvi – manjoj bazilici sv. Dimitrija svećanima euharistijskim slavljem proslavljena je 26. listopada ponovna uspostava drevne Srijemske biskupije i preuzimanje službe dijecezanškoga biskupa srijemskog. **A.O.**

STUDIJSKO PUTOVANJE U PORTUGAL

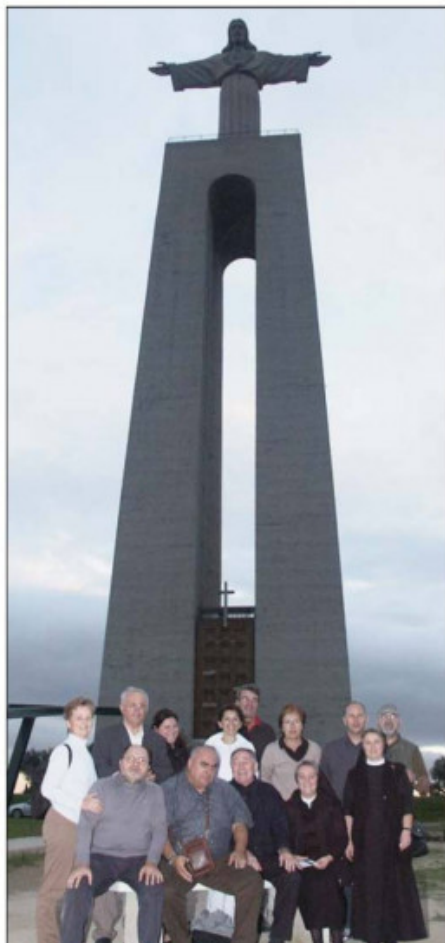
Upoznavanje crkvenog i društvenog

Pastoralni djelatnici iz zajednica drugih materinskih jezika iz biskupije Mainz boravili su na svom studijskom putovanju u Portugalu od nedjelje 26. do petka 31. listopada. Predvodili su ih referent dušobrižništva katolika drugih materinskih jezika u toj biskupiji Bernd Krämer i pastoralni referent Portugalske misije u Offenbachu i Mainzu Joaquim Nunes-Margues. U skupini je bilo trideset i četvero sudionika, od toga šesnaest Hrvatica i Hrvata: delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, iz Mainza fra Ante Bilić, iz Giessena fra Marijan Petričević, stalni đakon Mato Valjan, Veronika Valjan, Marija Lovrić-Holenda, Žana Halupa i Marijana Blažević, iz Rüsselsheima fra Berislav Nikić, iz Offenbacha Zvonko Orlović, iz Darmstadta s. Damjana Damjanović i s. Anđela Milas, iz Frankfurta s. Damira Gelo, Ana Drežnjak, Ilija Drežnjak i autor ovih redaka.

Iz portugalske povijesti

Cilj studijskog putovanja bio je upoznati kulturu i etničku pozadinu druge zemlje kako bi se zajedničko djelovanje sa zajednicama drugih materinskih jezika dalje produbilo u smislu kooperativnog pastoralala. Bila je to prigoda da sudionici dobiju bolji uvid u političke i društvene aspekte, upoznaju situaciju Crkve u današnjem Portugalu, migrantske probleme kao i da upoznaju portugalsku vjeru i pobožnost. Portugal nosi rimski naziv Portus Cale, što znači „Lijepa luka“. Portugal je posebno bio značajan u 15. i 16. stoljeću, a među slavne osobe Portugala spadaju: Fernando Magellan koji je oplovio svijet, Bartolomeo Diaz koji je dospio do Rta dobre nade i istočnog kraja Afrike, Vasco da Gama i drugi. Krajem 16. stoljeća Portugal je pao pod španjolsku vlast. Godine 1974. zemlja izlazi iz diktature u koju se uvodi demokratski sustav. Godine 1975. preostale kolonije Portugala dobile su nezavisnost. Portugal broji oko 11 milijuna stanovnika, a od toga glavni grad Lisabon s okolicom dva i pol milijuna. Ostali veći gradovi su Porto koji sa širim područjem izvan grada broji oko milijun i pol stanovnika te Braga više od 170.000 stanovnika.

Prvih nekoliko dana sudionici studijskog putovanja smjestili su se u kuću Kongregacije franjevske Irme našega Gospodina Spasitelja u Lisabonu. Kongregacija je utemeljena 15. siječnja 1884. u Ilhi u Madeiri. Sestre uz to što djeluju u Portugalu i Njemačkoj, djeluju u još jedanaest zemalja na raznim kontinentima.



Hrvatski sudionici putovanja ispred kipa Krista Kralja u Lisabonu

Lisabon i rijeka Tejo

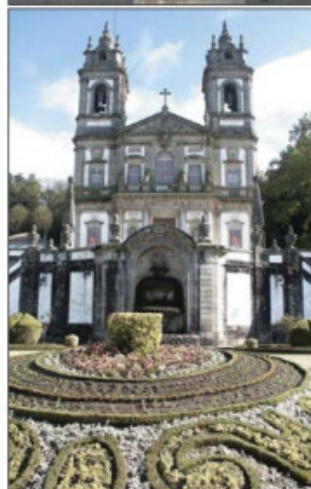
Sudionici putovanja u ponedjeljak 27. listopada razgledali su grad Lisabon. Posjetili su rodnu kuću sv. Ante Padovanskog koja se nalazi u istoimenoj crkvi. Kuću je 1982. godine posjetio i papa Ivan Pavao II. Valja podsjetiti kako u Lisabonu djeluje sedam sveučilišta od kojih je jedno katoličko. Sv. Ante se krstio u obližnjoj katedrali Velike Gospe koja je sagrađena na

Crkva sv. Ante Padovanskog u sklopu koje je njegova rodna kuća



ostacima džamije. Ta katedrala ujedno nosi naziv i lisabonska patrijarhalna katedrala. Razgledali su i dvorac sv. Jure iz 8. stoljeća kojega su izgradili Mauri. S dvorca puca prekrasan pogleda na cijeli Lisabon i njegovu rijeku Tejo, koja je na dijelu Lisabona široka i do šest kilometara, a na ulazu u more dva kilometra. Mauri

su djelovali u Lisabonu od 8. do 12. stoljeća, a njihov utjecaj na tome kao i drugim krajevima Portugala je vidljiv do danas. Sudionici su posjetili i bivšu crkvu sv. Roka, koja je danas biskupijska župna crkva. Posebno je bio dojmljiv posjet bivšem benediktinskom samostanu sv. Jeronima čija je gradnja započela 1502. godine za kralja Mauela II., u kojemu je i grob Vasca da Gama. U blizini je predsjednička palača, spomenik mornarima, belemska vrata koja spadaju u svjetsku kulturnu baštinu i sl. Sa suprotne strane grada Portugala preko mosta 25. travanj nalazi se velebni kip Krista Kralja koji je visok 110 metara. Gradnja je započela 1949., a blagoslovljen je deset godina kasnije, 1959. godine. U večernjim satima toga dana predavanje je sudionicima održao biskup iz Beje mons. Vitalino Dantas koji je predsjednik komisije za pastoral migranata Biskupske konferencije Portuga-



Svetište Dobrog Isusa u Bragi

života Portugala



Sudionici putovanja ispred samostana sv. Jeronima u Lisabonu

la. Kazao je kako u svijetu živi više od pet milijuna Portugalaca od kojih je znatan broj i u Njemačkoj. Veliki je broj migranata i u Portugalu pa i onih koji tu borave ilegalno. Govoreći o krizi zvanja u Portugalu, kazao je kako na jednog svećenika u Portugalu spada pastoralna skrb za 60 do 70 tisuća vjernika.

U utorak 28. listopada sudionici su posjetili Sintru koju su utemeljili Mauri, a u kojoj dominira kraljevska rezidencija. Do kraja 19. stoljeća bila je ljetna rezidencija kraljevskog dvora. Posjetili su također i samostan i crkvu u Mafri. Posebno je dojmljiv bio posjet gradiću Nazareu na samom izlazu na Atlantski ocean. U Nazareu se od 13. stoljeća štuje Gospa od Nazarea koja je bila najvažnije hodočasničko mjesto u Portugalu. U Alcobaci su posjetili bivši cistercijski samostan, koji spada među najveće samostane u Portugalu s najvećom crkvom. Na povratku u Lisabon kraće su se zadržali u gradiću Obidosu. Cijeli grad je umjetnički oblikovan u kojem se spajaju svi dijelovi umjetnosti, od gotike do renesanse. Grad su podigli Mauri, a kasnije je dugo vremena služio i kao kraljevska rezidencija. Sudionici su u Lisabonu večerali u jednom restoranu uz fado glazbu, koja je najpoznatija portugalska glazba, a spada u vrstu melankolične glazbe. Povezuje se s gitarom i raznim ljudskim osjećajima.



Pogled na Porto



Detalj sa sveučilišta u Coimbru

U svetištu Gospe Fatimske

U srijedu 29. listopada hodočastili su u poznato marijansko svetište Fatimu. Misno slavlje ispred kapele ukazanja predvodio je voditelj Portugalske misije u Offenbachu i Mainzu vlč. Antonio Barbosa. U propovijedi je istaknuo važnost Fatime kako za Crkvu

u Portugalu, tako i za opću Crkvu. Prvo Gospino ukazanje dogodilo se 13. svibnja 1917. pastirima Luciji, Franciscu i Jacintu. Biskup iz Leirije je 13. svibnja 1930. proglasio ukazanja vjerodostojnima i dao dozvolu za javno štovanje Gospe Fatimske. Nasuprot stare katedrale posvećena je 2007. nova crkva Presvetoga Trojstva s 8600 sjedećih mjesta i po veličini je četvrta katolička crkva u svijetu. Između te dvije crkve nalazi se najveći crkveni prostor u svijetu. Na povratku u Lisabon sudionici studijskog putovanja posjetili su stari sveučilišni grad Coimbru, koji danas broji 60.000 stanovnika, a od toga je 20.000 studenata. Korijeni Coimbre su još iz keltskog vremena. Coimbra je od 1139. do 1260. godine bila glavni grad Portugala. Kralj Dom Dinis je utemeljio sveučilište Coimbra 1290. koje je ujedno najstarije sveučilište Portugala, a i jedno od najstarijih u Europi. Sudionici su imali i posebnu čast razgledati i sveučilišnu biblioteku Joaninu. Ubraja se u najspektakularniju i najoriginalniju baroknu biblioteku Europe. Posjetili su u Coimbru i katedralu čiji počeci datiraju od početaka portugalskog kraljevstva. U Porto su stigli u večernjim satima gdje su smješteni u biskupijskoj sjemenišnoj kući.

U Portu i Bragi

Sutradan, u četvrtak 30. listopada u pratnji o. Domingosa Oliveire, tajnika za pastoral stranaca u biskupiji Porto, razgledali su katedralu, koja dominira gradom te druge znamenitosti u Portu među kojima se također ističe najveći zvonik u Portugalu sa 76 metara visine. Upriličena je i vožnja brodom iz kojega se moglo razgledati grad i okolicu, a nakon toga posjetili su jedan od vinskih podruma u kojima se čuva znamenito portsko vino. Dan je završio vožnjom na obližnji izlazak na Atlantski ocean.

Zadnjega dana studijskog putovanja, u petak 31. listopada, sudionici su krenuli u grad Bragu. Nakon razgledanja središta grada i katedrale u Bragi, krenuli su u nadaleko poznato svetište Dobrog Isusa iznad Brage gdje su se zadržali u molitvi, šetnji i objedu do odlaska u zračnu luku odakle su se zrakoplovom vratili preko Lisabona u Frankfurt.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

FRANKFURT AM MAIN

Jedanaesti put u pjesmi

Na smotri su nastupili zborovi iz jedanaest hrvatskih katoličkih misija iz Njemačke.

Jedanaesta smotra zborova djece i mladih iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ) iz Njemačke održana je u subotu 25. listopada u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Frankfurtu na Majni, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i Hrvatske katoličke misije Frankfurt.

Misno slavlje predvodio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj



Misno slavlje predvodio je delegat o. Bebić



Igrokaz o sv. Petru i sv. Pavlu izveli su Ivan i Danijel Miloloža i Marko Škraba

crkvi sv. Ante Hrvati iz Frankfurta i okolice okupljaju na misna slavlja više od četrdeset godina, a smotra djece i mladih u ovoj se misiji održava po drugi put. „Naš narod

vanje članova zborova iz HKM Frankfurt i HKM Main-Taunus/Hochtaunus te svih okupljenih na misnom slavlju.

fra Josip Bebić u zajedništvu s voditeljem HKM Frankfurt fra Petrom Klapetzom, voditeljem HKM Offenbach fra Mladenom Marićem, voditeljem HKM Main-Taunus/Hochtaunus fra Željkom Čurkovićem, voditeljem HKM Mainz fra Antom Bilićem te dušobrižnikom u HKM Frankfurt fra Ivicom Ercegom. Misno slavlje započelo je „Pjesmom stvorova“ sv. Franje Asiškoga uz glumački nastup djece i mladih iz HKM Frankfurt. Sve je pozdravio o. Klapetz istaknuvši kako se u

kaže, tko pjeva dvostruko moli. Blago vama što ste pronašli put do Boga svojim glasom i pjesmom i na taj način doprinosite punini našeg zajedništva i vjere.“ Pozdravnu riječ okupljenima uputio je i delegat o. Bebić.

Umjesto propovijedi mladi iz HKM Frankfurt izveli su kratki igrokaz u povodu Godine sv. Pavla o dva velikana vjere: sv. Pavlu i sv. Petru, njihovoj veličini i slabostima.

Misno slavlje na orguljama je pratila s. Pavlimira Šimunović uz sudjelo-



Sve je pozdravio voditelj HKM Frankfurt fra Petar Klapetz

Prije početka smotre okupljenima se obratio generalni konzul Generalnog konzulata RH u Frankfurtu Petar Uzorinac koji je na smotri sudjelovao zajedno s konzulom za gospodarstvo



Okupljeni u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Frankfurtu

i glazbi

Markom Šimatom. Generalni konzul Uzorinac je istaknuo kako ovakve smotre kao i susreti mladih doprinose očuvanju hrvatskoga jezika, kulture i tradicije. „Drago mi je da su vaši voditelji zborova i vaši roditelji shvatili u ovom razdoblju vašega života važnost da očuvate svoj matični jezik.“



Predstavnicima zborova uručene su spomenice i cvijeće, a uručio ih je delegat o. Bebić



Sve je pozdravio generalni konzul Generalnog konzulata RH u Frankfurtu Petar Uzorinac

Delegat o. Bebić je prije nego je otvorio smotru kazao kako se hrvatska katolička djeca jedanaesti put u pjesmi i glazbi susreću u jednom od njemačkih gradova u kojima postoje hrvatske katoličke zajednice u Njemačkoj. „Ovaj, kao i prethodni susreti pružaju našoj djeci i mladima priliku da nesebično daruju jedni drugima svoje vrijeme i znanje te svojom nazočnošću posvjedoče svoju pripadnost Katoličkoj Crkvi i svom narodu. Crkveno pjevanje i crkvena glazba nisu nešto što uljepšava liturgijska slavlja i duhovne pobožnosti vjernika. Ne spada u zadaću crkvenih zborova da uveseljavaju narod prilikom crkvenih i liturgijskih slavlja. Pjevanje i glazba spadaju, kako to tvrdi Drugi vatikanski sabor, u aktivno i djelatno sudjelovanje okupljenog naroda Božjega u liturgijskom događaju. Kad se vrši liturgijski čin, on se vrši javno. Pjevanje stvara zajednicu i blagdansko raspoloženje u zajednici. U pjesmi i glazbi dolaze do vrhunca titranja sva naša duhovna područja koja sama od sebe postaju pjesmom“, kazao je dodavši kako je pjevanje hrvatske katoličke mladeži okupljene na smotri istinski čin njihova sebedarja. Okupljenima

Voditeljica programa Marinela Galić



je ujedno prenio pozdrave predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu dubrovačkog biskupa mons. Želimira Puljića kao i ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleše.

Nastupilo je jedanaest zborova s po dvije duhovne skladbe. Zbor HKM München pod vodstvom s. Nikoline Bilić uz pratnju tamburaškog orkestra HKM München pod vodstvom Marije Šibenik i Gabrijele Vala izveo je skladbe „Pođimo za stol“ (I. Šutalo) i „Kruh, tijelo Gospodnje“ (N. Krpetić); zbor HKM Mainz pod vodstvom s. Dionizije Tomas skladbama „Nedjeljno jutro“ (N. Krpetić) i „On je vjetar tvojoj lađi“

(N. Krpetić); zbor HKM Offenbach pod vodstvom Zvonka Orlovića i Kornelije Nikolić skladbama „Hvaljen budi, o Bože, kralju naš“ (R. Holz) i „Gospodine, Ti si pastir moj“ (Ps 23, L. Ž. Balvan); zbor HKZ Esslingen pod vodstvom Ivana Ivankovića skladbama „Slavit ću te, Kriste, Kralju moj“ (D. Trajer, P. Štefec) i „Bože, Tebi pjevam ja“ (R. Founds); zbor HKM Darmstadt pod vodstvom s. Damjane Damjanović i s. Anđele Milas skladbama „Kriste, moja radosti“ (B. Barbir) i „Hvaljen budi“; zbor HKZ Sindelfingen pod vodstvom s. Bernardete Tomić skladbama „O sveta gozbo“ (S.J. Kirn) i „Duše sveti“ (I. Šutalo); zbor HKM Wiesbaden pod vodstvom s. Auksilije Milić skladbama „Zdravo Marijo“ (M. Martinjak) i „Oče nebeski“ (A. Mateljan; Š. Marović); HKZ Stuttgart-Zentrum pod vodstvom s. Nevenke Tadić skladbama „Bog mi je svjetlost i spasenje“ (M. Majcen) i „Nauči nas da ljubimo“ (M. Majcen); zbor HKM Rüsselsheim pod vodstvom s. Estere Marijić skladbama „Franjino srce“ (M. Petrač, A. Svirac, J. Cvitanović) i „Kad Isus dolazi“; HKM Main-Taunus/Hochtaunus pod vodstvom s. Magdalene Višić i fra Željka Čurkovića skladbama „Kriste, o Kriste“ (N. Krpetić) i „Sveti plamen“ (B. Delić, Š. Marović) i na kraju domaćin zbor HKM Frankfurt pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović skladbama „Primi darove“ (Š. Marović) i „Oče nebeski, volim te dušom“ (B. Vuleta, M. Martinjak).

Na kraju smotre predstavnicima zborova spomenice i cvijeće uručio je delegat o. Bebić. Potom su svi zborovi otpjevali pjesmu „Krist na žalu“.

Za sve je pripremljen domjenak u prostorijama HKM Frankfurt uz nastup skupine „Bon-Ton“ iz Offenbacha. Kroz program je uspješno vodila Marinela Galić.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

TRAUNREUT

Trideset i pet misijskih godina

HKM Traunreut pohodio je kotorski biskup mons. Ilija Janjić koji je predvodio misno slavlje tijekom kojega je upriličeno slavlje sakramenata prve Pričesti i sv. Potvrde.

Hrvatska katolička misija Traunreut svečano je u nedjelju 19. listopada proslavila 35. obljetnicu postojanja. Svečano misno slavlje u tom je povodu u punoj crkvi Presvetoga Otkupitelja u Traunreutu predvodio kotorski biskup mons. Ilija Janjić u zajedništvu s voditeljem misije fra Mogomirom Kikićem, bivšim voditeljem misije don Mladenom Mrakovčićem župnikom u Rabu i župnikom na njemačkoj župi u Pallingu fra Ivom Božićem. Toga je dana upriličeno i slavlje sakramenata prve Pričesti i sv. Potvrde. Prvu Pričest primilo je sedmero djece, a sv. Potvrdu dvadeset i troje mladih.

Sve je na početku pozdravio predsjednik misijskoga vijeća Mato Grgić, posebno mons. Janjića kojemu je zahvalio na dolasku u misiju, u kojoj se, kako je kazao, Hrvati katolici okupljaju već 35 godina i u kojoj daleko od domovine nalaze kutak zavičaja. Pozdravnu riječ uputio je i o. Kikić, koji je podjestio na prvi dolazak domovinskog biskupa u HKM Traunreut. Bio je to tadašnji šibenski biskup mons. Josip Arnerić, koji je pohodio

misiju 1974. godine u kojoj je tada organizirano višestruko slavlje (prva Pričest, sv. Potvrda, krštenje, vjenčanje). Potom je o. Kikić pročitao imena prvopričesnika i potvrđenika.

Mons. Janjić je u propovijedi kazao kako Bog svakoga čovjeka poziva da bude sretan. „Sreća je u Bogu. Ne smijemo se dati grijehu. Utecimo se Kristu koji je donio lijek našem životu. Važno je razumjeti ljubav Božju, koja se danas posebno očituje prema našim prvopričesnicima i potvrđenima. Ako budu surađivali s Isusovim darovima, neće se izgubiti. Stvoreni smo da budemo hram Božji“,



Misno slavlje započelo je ophodom kroz crkvu



Okupljeni vjernici u crkvi Presvetoga Otkupitelja u Traunreutu



Zahvalu za primanje sakramenata izrekli su prvopričesnici i potvrđenici

kazao je mons. Janjić upitavši: „Kakva će Europa biti ako ne želi kršćanske vrijednosti?“ Pozvao je sve neka budu ljudi sa svojim identitetom koji vole svoju vjeru i narod, ali i sve ljude.

Govoreći o Kotorskoj biskupiji i Boki kotorskoj, podsjetio je da će 10.

log, a on je misiji darovao moći sv. Leopolda Mandića, koje će biti ugrađene u oltar misijske kapelice koja će biti posvećena sv. Leopoldu, kao i deset misa za potrebe misije.

Čestitku je također uputio i don Mladen Mrakovčić koji je istaknuo ka-

na svom hrvatskom jeziku mogli slaviti euharistijska slavlja te njegovati svoj jezik i kulturu. „Hrvatske katoličke misije u Njemačkoj ostaju i dalje živi organizam domovinske Crkve i hrvatske domovine, ali su one istovremeno i dio ove mjesne njemačke Crkve i njemačkog društva. Kao vjernici pozvani smo na plodan suživot i suradnju s drugima i drugacijima“, kazao je.

Misno slavlje uveličao je misijski sastav pod vodstvom pastoralnog suradnika Josipa Vrdoljaka. U subotu 18. studenoga uprčen je u misijskim prostorijama susret mons. Janjića s potvrđenima, njihovim roditeljima i kumovima. Posebno je pohvalio pastoralnog suradnika Josipa Vrdoljaka na pripremi potvrđenika i vjeronaučnom ispitu.

Mise se na hrvatskom jeziku u misiji, koja broji oko 3000 vjernika, služe osim u crkvi Presvetoga Otkupitelja u Traunreutu, u Grasseu, u Bad Reichenhallu, u Freilassingu te u Burghausenu. Misiju od 1. rujna 2000. vodi fra Mogimir Kikić, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Dosad su voditelji misije bili fra Berislav Nikić, član Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, a nakon njega svećenici Krčke biskupije don Anton i don Mladen Mrakovčić. Od 1. travnja 1994. u misiji je službeno kao pastoralni suradnik zaposlen Josip Vrdoljak.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić



Misno slavlje predvodio je mons. Janjić

sudenoga ove godine započeti Tripunova godina koja će završiti svečanosti sljedeće godine. Radi se o proslavi 1200 godina nazočnosti moći sv. Tripuna u gradu Kotoru. Ujedno je podsjetio na prirodne, kulturne i ljepote svetosti u Boki kotorskoj, koja se s pravom zove zaljevom svetaca. Pritom je istaknuo primjere vjere i svetosti iz Boke kotorske: sv. Leopolda Bogdana Mandića, bl. Gracija (ove godine se navršava 500 godina od njegove smrti), bl. Ozanu i službenicu Božju Anu Mariju Marović.

Vjernici su mons. Janjiću na kraju predali prigodni dar uz novčani pri-

ko ga posebno raduje što pred sobom vidi živu Crkvu, koja se okuplja u svojoj misiji, ali je sve potaknuo na ljubav prema Crkvi i domovini, te na povratak u domovinu.

U ime Hrvatskoga dušobrižničkog ureda i delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipa Bebića sve je pozdravio dr. Adolf Polegubić koji je istaknuo kako je misija bila i ostala mjesto u kojem se Hrvati katolici, pristigli tijekom posljednjih 35 godina, mogli osjećati kao kod kuće, u prostoru u kojem su predvođeni hrvatskim svećenicima i pastoralnim suradnicima i suradnicima,



Isus Krist – temelj naše vjere

Krist Kralj je putokaz ispravnog puta.

Danas je moderno, čak i u nekim kršćanskim krugovima, isticati kako je zastario pojam militarističke, trijumfalističke, pobjedonosne Crkve. Naprotiv, ističe se da smo mi Crkva koja služi, prema tome trebalo bi izbaciti neke nazive iz kršćanskog rječnika, kao što je npr. blagdan Krista Kralja. Nas, djecu moderne demokracije, smetaju riječi „kralj“, „vladar“ i „gospodar“, budući da nas podsjećaju na apsolutizam i na nepoštivanje osobne slobode. Ja ne bih htio polemizirati s takvim shvaćanjem, tim više, što i sam Drugi vatikanski sabor predlaže nove modele Crkve, npr. Božji narod koji je na putu. Ali ipak moramo biti oprezni s kritikom Blagdana Krista Kralja, jer bismo lako mogli postati žrtvom jedne loše psihologije.

Kršćanstvo nije veletrgovina vjerskih vrednota

Već je blagopokojni Papa Ivan Pavao II., a i sadašnji Sveti Otac, Papa Benedikt XVI., više puta upozorio na to, kako postoji tendencija da se iz kršćanstva uzimaju samo one vrijednosti, koje se nekom sviđaju. Crkva nije veletrgovina vjerskih vrednota u koju čovjek uđe i uzme što mu se sviđa. Kršćanstvo je Božji poziv i ponuda čovjeku, prema tome ili se uzme sve, ili ništa. Ne može se uzimati samo ono što nam se dopada, jer bi to bilo omalovažavanje Kristova križa. Očito je, naime, da oni ljudi koji izbirljivo pristupaju kršćanskim vrednotama, ne biraju križ i odricanje, nego radost i zdravlje.

Upravo u tom kontekstu modernog čovjeka blagdan Krista Kralja poprima novo značenje i dobiva novu važnost. Jer kakav je kontekst u kojem živimo? Današnji se čovjek gubi u samozatvorenosti u svijetu u kojem vla-

da idejna, ideološka i svjetonazorna dezorijentacija nezapamćenih srazmjera. Ljudi se guše pod naletom propagandnih mašinerija. Upravo su nam danas potrebne čvrste točke oslonca, jasne smjernice, prepoznatljivo središte kamo sve smjera. Upravo tu točku orijentacije nam pruža blagdan Krista Kralja.

Mi vjernici smo svjedoci ljudskog dostojanstva svakog čovjeka i glasnici radosne vijesti, da se nitko ne treba osjećati izgubljenim, jer postoji velika Svjetiljka na našem životnom putu: Isus Krist, Kralj svemira i svakog ljudskog srca.

Pogledajmo izbliza kakva je situacija današnjeg čovjeka. Agresivno napredovanje prirodnih znanosti, ali isto tako i različitih psiholoških teorija, izbacili su

čovjeka iz središta svemira. Galilej nas je naučio da zemlja i čovjek nisu u središtu svijeta, nego samo malo zrnice. Sigmund Freud, otac psihoanalize je još više relativizirao čovjeka kad je pokazao da čovjek nije gospodar čak ni u vlastitoj kući, nego njegovo svjesno ja je samo igračka nesvjesnih nagona i kompleksa. A neki današnji stručnjaci svjetske ekonomije nas upozoravaju, da se ti-jek povijesti ravna po novcu, čovjek je samo igračka ekonomskih interesa i težnje za profitom.

Isus Krist nam je donio novu kartu svijeta

Zamislite da se nalazite u jednom nepoznatom kraju, oko vas šume, rijeke i brda. Međutim sve vam to ne znači ništa, jer ne znate gdje se nalazite niti kamo treba da krenete. Ali ako imate u ruci razrađenu zemljopisnu kartu, ove šume, rijeke i brda oko vas odjednom postanu izvanredno važni, jer vam naznačuju mjesto gdje se nalazite i pokazuju put kamo treba da krenete dalje.

Tko će nam dati novu kartu svijeta, u kojem je naznačeno i naše mjesto? Blagdan Krista Kralja! Ovaj svijet, bio on koliko velik (danas se govori o milijardama svjetlosnih godina), ipak ima svoje središte, a to je Bog i njegov Sin, koji nam je donio novu kartu svijeta. Nakon istočnog grijeha čovjek je stvarno bio izgubljen i bespomoćan, jer sam od sebe nije mogao naći puta do Boga. Ali Bog nam je došao ususret, pružajući nam novu kartu. Sveti Pavao opisuje tu novost kad kaže kako Bog nije napustio čovjeka, nego je u punini vremena poslao svog Sina, da mu pokaže istinske temelje njegove vrijednosti, tj. da je ljubljeno dijete. Svatko od nas, pojedinačno je ljubljeno dijete Božje. Bog nas je zamislio u ljubavi, stvorio nas iz ljubavi, obasipa nas svojom ljubavlju.

Ove misli nisu samo jeftina utjeha obeshabrenim vjernicima. Biti kršćanin nije lagana stvar,

Kršćanstvo nije samo ideologija, zapovijedi i zabrane, nego se temelji na događaju Isusa Krista. Biti kršćanin znači biti osobno okrenut prema Isusu. Onda je njegovo Kraljevstvo u nama, onda je on Kralj našeg života.

to je avantura velikih duhova, koji se usuđuju povjeriti Božjem vodstvu. Ali ta avantura će se moći živjeti samo onda, ako svoju vjeru gradimo na Isusu Kristu. Jer kršćanstvo nije samo ideologija, zapovijedi i zabrane, nego se temelji na događaju Isusa Krista. Biti kršćanin znači biti osobno okrenut prema Isusu. Onda je njegovo Kraljevstvo u nama, onda je on Kralj našeg života. A ta prisutnost je uvijek dinamična prisutnost: mijenja nas, pokreće nas. Kao što su dvanaest nesprenih i neukih ribara, prožetih Kristom i njegovim snažnim Duhom, preobrazili svijet, tako ćemo i mi, šačica kršćana biti snažan čimbenik preobrazbe i današnjeg svijeta. Mi vjernici smo svjedoci ljudskog dostojanstva svakog čovjeka i glasnici radosne vijesti, da se nitko ne treba osjećati izgubljenim, jer postoji velika Svjetiljka na našem životnom putu: Isus Krist, Kralj svemira i svakog ljudskog srca.

Über die Kroaten in Deutschland

Verehrte Leserinnen und Leser!

Ich weiß nicht, ob ich die Behauptung richtig verstanden habe, die der angesehene Priester und Vorsitzender des kroatischen Kulturvereins „Napredak“ (Deutsch: „Fortschritt“) Prof. Dr. Franjo Topić aus Sarajevo neulich in der Sendung des Kroatischen Fernsehens „Nedjeljom u dva“ (Deutsch: „Sonntags um zwei“) geäußert hat: „Der kroatische Kulturverein 'Napredak' hat in kultureller Hinsicht mehr getan als die 350.000 Kroaten in Deutschland“. Da ich der Ansicht bin, dass diese Behauptung des Professors nicht untermauert ist, möchte ich etwas dazu sagen.

Ich weiß nicht, was den Professor dazu bewegt hat, so etwas vor einer breiten Öffentlichkeit zu behaupten, aber ohne Zweifel hat er damit alle Kroaten und Kroatinnen in Deutschland weit unterschätzt. Letztere haben in der Tat über sechzig Jahre lang einen gewaltigen Beitrag für die kulturellen und materiellen Güter geleistet, von denen sich das gesamte kroatische Wesen reich genährt hat. Die rege Gemeinde der in Deutschland lebenden Auswanderer bezeugt durch ihre kulturelle Hinterlassenschaft, dass die Behauptung wahr ist, der zufolge Völker einzig durch ihre Kultur und ihre Geistigkeit überleben. Die Seele und Geistigkeit des kroatischen Volkes kann aber nur derjenige enthüllen, der auch seine Geschichte kennengelernt hat.

Was sind die Kroaten für Menschen? Was hat uns so gemacht, wie wir sind? Was haben wir von den einheimischen und benachbarten Völkern und ihrem Schöpfergeist angenommen und was haben wir anderen gegeben? Was ist es, was uns dort, wo wir leben und arbeiten, wiedererkennbar macht? Wie sehr sind die Kroaten selbst schuld daran, dass sie in großer Zahl ihre Häuser verlassen mussten? Wie kommt es, dass vor dem Zweiten Weltkrieg in Sarajevo mehr als 37% Kroaten lebten und jetzt nur noch 5%? Doch hierzu müsste man eine fachliche Analyse durchführen, was den Rahmen dieses Artikels sprengt. Ich möchte Professor Topić nur darauf hinweisen, dass er die große mobilisierende Kraft der kroatischen Diaspora vergessen hat, die in den schwersten Augenblicken der

kommunistischen Herrschaft jenen Kroaten in der Heimat eine nicht geringe Unterstützung geboten hat, was im Grunde die Voraussetzung für jegliche Art des kulturellen Fortschritts ist.

Mein Artikel ist eine spontane Reaktion auf die unrichtige Behauptung von Dr. Franjo Topić in der Fernsehsendung „Nedjeljom u dva“.

Wenn zur Kultur Konzerte, wissenschaftliche Konferenzen, verschiedenste Festivals, Verlagsarbeit, Schreiben von Fach- und Geschichtsbüchern, von Sammelbänden, Veröffentlichungen von Mitteilungsblättern, Filmen sakraler und anderer kultureller Denkmäler, Bau von Kirchen, Kapellen, Museen, Schulen, Ausbau von Infrastruktur in Dörfern und Städten, Organisieren von Vorträgen und Sponsorentätigkeiten zählen, dann kann man mit Stolz sagen, dass die 350.000 Kroaten in Deutschland überall mitbeteiligt waren. Wir wollen auch die Tatsache nicht vergessen, dass die Kroaten hierzulande sehr viel die kroatische Tagespresse und kroatische Bücher lesen. Viele Bücher haben sie auch selbst geschrieben und oft waren sie auch Sponsoren für Schriftsteller. Vielleicht hätten auch viele große Druckereien schließen müssen, wenn wir nicht Bücher gekauft und finanziell ihren Druck unterstützt hätten.

Wer kann schon all die Bilder und Denkmäler aufzählen, die die deutschen Kroaten gesponsert haben? Allein das Büro der Kroatenseelsorge in Deutschland mit Sitz in Frankfurt hat das Gesang- und Gebetsbuch „Slavimo Boga“ (Deutsch: „Gotteslob“) in fünf Auflagen und circa 200.000 Exemplaren herausgegeben. Jeden Monat gibt es in einigen tausend Exemplaren die Monatszeitschrift „Živa zajednica“ heraus. Wenn zur Kultur eines Volkes die Kunst gehört, wer könnte dann bloß all die kroatischen Künstler aufzählen, von denen wir privat oder als Gemeinden Bilder erworben haben? Was die Organisation von Ausstellungen mit kroatischen Themen betrifft, spielen in letzter Zeit die kroatischen Konsulate eine große Rolle. Erwähnt sollen an dieser Stelle auch zwei kroatische Priester sein, die jahrelang in ihren deutschen Gemeinden Ausstellungen von den bekann-

testen kroatischen Malern und Bildhauern organisiert haben. Das sind meine Freunde: der verstorbene Dr. Franjo Basić und Dr. P. Rafael Romić. Im Übrigen sollte man ihre Privatgalerien ansehen, um eine Vorstellung davon zu bekommen, wie groß ihr Beitrag auf diesem Gebiet ist.

Gott weiß, wie viele Bilder und Skulpturen in der Heimat durch unsere Mithilfe erneuert und restauriert wurden? Weiß denn jemand aus dem kroatischen Kulturverein „Napredak“ überhaupt, wie viele heilige Messen und Predigten in Deutschland gefeiert wurden, wie viele Katechesen, Religionsstunden und geistige Ansprachen abgehalten wurden? Wie viele Kulturvereine, Sportclubs, und Chöre die Kroaten in Deutschland haben?

Ich weiß nicht, wie groß die Zahl der Künstler, der gemischten Chöre und Folkloregruppen ist, die wir über Jahrzehnte hinweg empfangen und bewirtet haben und denen wir finanziell die Reise nach Deutschland ermöglicht haben, damit sie für Kroaten und Deutsche auftreten? Über die Sänger der Popmusik, die bei uns aufgetreten sind, möchte ich hier erst gar nicht sprechen. Und wenn Professor Topić an die Stipendien denkt, die der kroatische Kulturverein „Napredak“ an kroatische Studenten vergibt, darf er nicht vergessen, dass auch unsere Monatszeitschrift Lebendige Gemeinde häufig ihre Leser aufgerufen hat, die Projekte des kroatischen Kulturvereins „Napredak“ zu unterstützen, insbesondere die Stipendien.

Und schließlich sei auch das noch gesagt: Die Kroaten in Deutschland haben während des Heimatkrieges mit ihren großen finanziellen und materiellen Spenden zahlreiche Dörfer und Städte vor der Vernichtung gerettet. Jede kroatische katholische Gemeinde in Deutschland hat bei der Schaffung und Festigung der Einheit des kroatischen Volkes und seiner Freiheit und im Ausbau seines kulturellen Raums in Europa und in der Welt ihren unschätzbaren Beitrag geleistet. Möge der Herr auch in Zukunft durch uns Großes verrichten!

In diesem Sinne wünsche ich allen eine ertragreiche Vorbereitung auf Weihnachten.

Ihr
P. Josip Bebić, Delegat

BISTUM PASSAU

Bischof Wilhelm Schraml

Wilhelm Schraml ist der 84. Bischof von Passau. Wilhelm Schraml, 1935 geboren und 1986 in Regensburg zum Bischof geweiht, ist im Dezember 2001 zum 84. Bischof von Passau seit der Gründung des Bistums ernannt worden und hat im Februar 2002 das Amt übernommen. Sein Wahlspruch lautet: „Jesus Christus als den Herrn verkündigen“. In der Deutschen Bischofskonferenz ist Wilhelm Schraml stellvertretender Vorsitzender der Kommission für Ehe und Familie. Er gehört auch der Kommission für Liturgie an. Wer wie Bischof Schraml das Christusbekenntnis so in den Mittelpunkt stellt, dem geht es zuallererst um die zentrale Begegnung mit Christus in der Eucharistie. Aus der Feier der heiligen Messe schöpft



er selber Kraft. Deshalb ist die Kirche für ihn zuerst Gemeinschaft mit Christus, die eben von diesem selbst durch Wort und Eucharistie aufbaut wird. Wilhelm Schraml fördert im Bistum auch gezielt die Eucharistische Anbetung. Die Sorge um geistliche Berufe, um Priester, Diakone und Ordensleute ist ihm wichtig.

BISTUM REGENSBURG

Bischof Dr. Gerhard Ludwig Müller



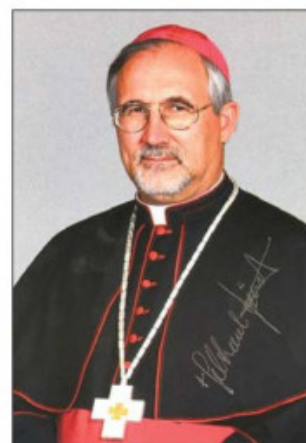
Bischof Dr. Gerhard Ludwig Müller ist der 77. Bischof des Bistums Regensburg seit dessen Gründung im Jahre 739. Gerhard Ludwig Müller wurde am 31. Dezember 1947 in Mainz-Finthen geboren. Nach der Priesterweihe war Dr. Müller bis zur Habilitation im Jahr 1985 als Kaplan in drei Pfarreien als Seelsorger aktiv. Auch

während seiner Zeit als Professor in München arbeitete er 15 Jahre in der Seelsorge der Pfarrei Leiden Christi in München-Menzing mit. Mit 38 Jahren war Dr. Gerhard Ludwig Müller bei seiner Berufung auf den Lehrstuhl für Dogmatik an der Katholisch-Theologischen Fakultät der Ludwig-Maximilians-Universität in München im Jahr 1986 einer der jüngsten Professoren der Münchner Hochschule. Mittlerweile liegen von ihm weit über 400 wissenschaftliche Publikationen vor. Am 25. November 2002 weihte Friedrich Kardinal Wetter Gerhard Ludwig Müller in der Kathedrale St. Peter zum Bischof von Regensburg. Tausende Gläubige begrüßten an diesem Tag ihren neuen Oberhirten feierlich. Einige Tage später schwor Bischof Gerhard Ludwig Müller im Beisein von Ministerpräsident Dr. Edmund Stoiber und Staatskanzleichef Erwin Huber auf die bayerische Verfassung.

BISTUM ROTTENBURG STUTTGART

Bischof Dr. Gebhard Fürst

Bischof Dr. Gebhard Fürst ist am 2. Dezember 1948 in Bietigheim geboren. Am 17. September 2000 wurde Dr. Gebhard Fürst zum 11. Bischof der Diözese Rottenburg-Stuttgart geweiht. Innerhalb der Deutschen Bischofskonferenz hat Bischof Fürst die Ämter des Vorsitzenden der Publizistischen Kommission und der Unterkommission Bioethik inne. Zudem ist Bischof Fürst Mitglied in der



Glaubenskommission der Deutschen Bischofskonferenz (Kommission 1) und Geistlicher Assistent sowie Mitglied des Präsidiums und des Hauptausschusses des Zentralkomitees der deutschen Katholiken (ZdK). Von 2001 bis 2005 war Bischof Dr. Gebhard Fürst Mitglied des Nationalen Ethikrates der Deutschen Bundesregierung.

Text und Bilder: www.dbk.de

OBAVIJEST

● **Duhovno-glazbeni program u povodu blagdan bl. Alojzija Stepinca**, budućeg zaštitnika misije i Dana misije, održat će se u nedjelju 8. veljače 2009. u HKM Koblenz. Središte susreta je sv. misa u 11.30 koju predvode gosti iz domovine uz pratnju zbora iz domovine. Nakon mise slijedi druženje uz nastupe svih zainteresiranih izvođača. Daljnje informacije na: HKM Koblenz, Roonstraße 18, 56068 Koblenz, telefon (0261) 145 06; fax. (0261) 145 36; e-mail: stjepan@hkm-koblenz.de

KÖLN

Drugi festival duhovne popularne glazbe

Organizaciji Hrvatske katoličke misije Köln na čelu s njezinim voditeljem fra Brankom Brnasom i dušobrižnikom fra Markom Domazetom Lošom održan je u subotu 11. listopada drugi po redu festival duhovne popularne glazbe u iseljeništvu pod nazivom „Stepinac-fest“. O. Brnas je u brošurama pojasnio, kada se govori o popularnoj duhovnoj glazbi i njejoj povijesti, prvo treba spomenuti crnačku duhovnu glazbu, koja je njen temelj i na kojoj još i danas sve počiva. Festival popularne duhovne glazbe „Stepinac-fest“ pokrenut je s nakanom da mladi i svi koji vole glazbu, pod zaštitom bl. kardinala Alojzija Stepinca, potaknu ljude da Boga doživljavaju u čovjeku, a ne da ga traže u oblacima, jer „ne možemo ljubiti Boga koga ne vidimo, ako ne ljubimo brata kojeg vidimo“.



Za nastupa skupine iz Kölna „Modra rijeka“

dima i istaknuo da su oni koji su okupljeni na tom festivalu odabrali jedini pravi put koji ih vodi u svjetliju budućnost, ujedno je to put koji ih povezuje s korijenima, a to je put kojim hrvatski narod ide 14 stoljeća. Također je pozvao mlade da usmjere svoje misli prema domovini jer ih ona zo-

Zanimljiv nastup i komuniciranje s publikom imala je skupina „Family Lovrinčević“ u kojoj su dvije sestre i brat, a predstavili su se također s dvije pjesme. Kao uvijek jedinstvena u svome nastupu predstavila se Marijana Vuko sa svojim „Januš Bandom“. Bile su to pjesme, upravo onako kako i Marijana kaže, „na moj način“ prepoznatljive na način i stil pjevanja ove hrvatske pjevačice. Iz Wuppertala je došla sljedeća izvođačica, Gabrijela Komljenović koja se predstavila pjesmama „U tvojim rukama“ i „Ti si moj Kralj“. Veliki pljesak zavrijedila je od svih prisutnih posebno od onoga dijela publike koji dolazi iz njenog grada.

„Modra rijeka“ iz Kölna, koja je nastupila na domaćem terenu, također je bila pozdravljena od publike, a skupinu od oko 20 pjevača predvodio je Marko Boček. Skupina „Čežnja“ također je došla iz Wuppertala i predstavila se publici sa svojim tamburaškim sastavom zasluživši veliki pljesak. Skupinu vodi Katarina Babli. Do kraja su posjetitelji mogli uživati u duhovnim izvedbama poznatih duhovnih pjevača s područja Njemačke Marijane Zovko i dr. Gorana Škerlepa, a na kraju su gosti iz Zagreba „Novo svitanje“ razveselili publiku svojim izvedbama. Na kraju su svi izvođači doбили diplome za sudjelovanje na „Stepinac-fest-u“ i svi su zajedno otpjevali pjesmu „Krist jednom stade na žalu“. „Ja sam optimist i vjerujem da će za pet godina 'Stepinac-fest' prerasti u jedan ozbiljan festival“, rekao je pokretač festivala o. Brnas. U zabavnom programu nastupila je skupina „Bon-Ton“ iz Offenbacha.

U nedjelju 12. listopada skupina „Novo svitanje“ iz Zagreba uveličala je misna slavlja u Kölnu i Leverkusenu.

Tekst i snimke: Zvonko Bosnić



Na kraju su svi izvođači otpjevali „Krist jednom stade na žalu“

Festival na koji se okupilo oko 350 osoba, uspješno je vodila urednica Radio Sljemena iz Zagreba Sanja Brajković, a započeo je izabranim tekstovima u prigodi 10. obljetnice beatifikacije bl. kardinala Alojzija Stepinca koje je čitao Marko Domazet Lošo. Žrtva kardinala Stepinca u narodu je prepoznata kao ljubav prema Crkvi, narodu i domovini. Još jedna žrtva koje se narod prisjeća je grad heroj sa svojim braniteljima i stanovnicima, Vukovar, o kome je pjevala skupina „Novo svitanje iz Zagreba“.

Nakon toga prisutne je pozdravio konzul gerant Republike Hrvatske iz Düsseldorfa Vjekoslav Križanec koji je s vicekonzulom Ivanom Sabličem uve- ličao festival. Križanec se obratio mla-

ve, a organizatorima je zaželio puno uspjeha ne samo ove večeri nego i ubuduće kako bi festival postao tradicionalnim. Festival je otvorio fra Branko Brnas riječima: „Gdje su mladi, tu je pjesma, gdje je pjesma, tu je radost, a gdje je radost, tu je Bog. Kad je Bog blizu, tada život postaje pjesma. Zato neka ova večer bude barem jedan stih životne pjesme.“

Na festivalu je nastupilo deset izvođača, a posjetitelji su imali priliku prvu pozdraviti Snježanu Peulić iz Wuppertala koja se predstavila pjesmama „Gdje god da odem“ i „Ne boj se, ja sam te otkupio“. Veliki pljesak dobio je Keith Hmaimbo iz Zambije koji je također nastupio na duhovnom festivalu pjesmama na svome jeziku pjesmama „Makani“ i „Ambuye Jesu“.

ESSEN

Četrdeset godina hrvatskog folklora

U organizaciji Hrvatske katoličke misije (HKM) Essen na čelu s voditeljem vlč. Stjepanom Penićem održana je u subotu 25. listopada proslava 40. obljetnice folklora. Pred oko 800 gostiju u prekrasnom ambijentu dvorane Saalbau u Bottropu proslavljen je ovaj jubilej na najljepši način, pjesmom i plesom, u kojem su se pridružile vo-

40 godina u misiji postoji aktivna jedna ili više folklornih plesnih skupina, objasnio je vlč. Penić.

Najmlađi su, pod budnim okom svojih voditeljica časnih sestara Alis Lovrić i Fanite Jukić otpjevali pjesmu „Jedna je Hrvatska“ i „Živjela Hrvatska“ te zavrijedili veliki pljesak. Nakon djece nastupio je misijski crkveni

Pišta Babli. Iz Podravine u Vrliku vodila je folklorna skupina „Aurora“ iz Mülheima koja je izvela ples „Vrlika“ pod vodstvom Tanje Ledić-Šapina. Veliki pljesak dobili su momci i djevojke iz folklorne skupine „Koraci u tuđini“ iz Kölna. Oni su otplesali hercegovački ples pod nazivom „Hercegovina kamen goro prozeleni malo“, a voditelji-



Zajednička fotografija svih folklorša koji su nastupili na proslavi

deće folklorne skupine iz ove njemačke pokrajine. Voditelj misije vlč. Penić pozdravio je najsrdanije sve prisutne i zaželio im dobrodošlicu te je istaknuo da je njegova misija prije dvije godine proslavila 50. obljetnicu osnutka, a ove godine slavi veliki jubilej 40 godina njegovanja hrvatskih narodnih plesova na svom prostoru. Dasetak godina od osnutka misije, časne sestre su nabavile narodne nošnje nakon čega se odmah formirala prva folklorna skupina. Prvi zapaženi nastup te folklorne skupine bio je u Gruga-dvorani u Essenu 1968. godine prigodom Dana katolika. Od tada svih

zbor koji također vode sestre Alis i Fanita. Zbor se prestavio pjesmama „Croatia ka mater te volim“ i „Moja diridika“. Prvi nastup u bogatom folklornom plesu imala je dječja skupina iz Essena, a koji su izveli splet hrvatskih kola. Ovu skupinu od 20 djevojčica vodi Pišta Babli, a nadaju se svi da će im se pridružiti i poneki dječak. Ličko kolo uz živu glazbu na više instrumenata izvela je folklorna skupina „Adria“ iz Duisburga koju vodi Tanja Maleš-Krznar. Poslije toga nastupila je folklorna skupina „Zagreb“ iz Wuppertala koja se prestavila s „Podravskim svatovima“. Ovu skupinu vodi također

ca skupine je Nikolina Katić-Jagar. Folklorna skupina „Mala Kapela“ dobila je ime po hrvatskoj kapeli u Essenu na koju je svaki Hrvat iz Essena jako ponosan, a u njoj su se krstili svi članovi te skupine. Otplesali su „Jubilarni ples“ koji se sastojao od niza slavonskih plesova, a pripremio ga je Pišta Babli za svoje slavljenike. Vlč. Penić je podijelio darove svim voditeljima skupina te istaknuo da su oni glava folklora, a da su časne sestre duša folklora. U zabavnom dijelu nastupio je Alen Nižetić sa svojim VIS-om „Injoy Band“.

Tekst i snimka: Zvonko Bosnić

PAPINA PORUKA ZA SVJETSKI DAN SELILACA I PUTNIKA 2009.

Tema poruke je „Sveti Pavao, Apostol naroda“

Sveti Pavao, Apostol naroda, tako glasi tema poruke pape Benedikta XVI. za 95. svjetski dan selilaca i izbjeglica koji će se slaviti 18. siječnja 2009. Tema poruke je u skladu s jubilejskom godinom koju je Papa proglasio u čast apostola Pavla u prigodi 2000-te obljetnice njegova rođenja. U nudi poruke spasenja i danas se treba povoditi za Apostolom naroda, vodeći računa o različitim društvenim i kulturnim prilikama

i pojedinim teškoćama što ih sa sobom nosi položaj selioca i putnika, piše Papa te dodaje: „Neka Pavlov primjer bude i za nas poticaj da budemo solidarni s tom našom braćom i sestrama i promičemo, u svim dijelovima svijeta i svim sredstvima, mirni suživot među različitim narodima, kulturama i religijama.“ Čitajući Djela apostolska i poslanice koje sveti Pavao upućuje različitim primateljima, uočava se jedan model Crkve

koja nije isključiva, već otvorena svima, to je Crkva koju čine vjernici svih kultura i rasa: svaki krštenik je, zapravo, živi član jednoga Tijela Kristova. U toj perspektivi, bratska solidarnost, koja se pretvara u svakodnevne geste dijeljenja, sudionitva i radosne skrbi za druge, poprima jedinstvenu važnost, ističe Benedikt XVI. Papa poziva vjernike da se ugledaju na Pavla te „gaje gostoljubivost“, koja je prvi plod ljubavi. IKA

KEVELAER

Hrvati hodočastili Majci Božjoj

U malom mjestu nadomak Nizozemske granice, u subotu 4. listopada, održano je tradicionalno hodočašće Majci Tješiteljici žalosnih koje organizira Hrvatska katolička misija iz Moersa na čelu sa svojim župnikom Lukom Sarčevićem, koji je ujedno i predstavnik hrvatskih katoličkih misija za svećenike regije Sjeverna Rajna i Vestfalija. Od 1979. godine svake prve subote u mjesecu listopadu Hrvati iz njemačke savezne države Sjeverne Rajne i Vestfalije, Nizozemske, Belgije i Lexemburga organizirano hodočašće u ovo Marijansko svetište. Ovo je drugo po veličini svetište u Njemačkoj, odmah iza Altöttinga, gdje se godišnje okupi i više od 800 tisuća vjernika katolika.

Slavlje je počelo Križnim putem kojeg je predvodio fra Vidan Miškić, voditelj HKM Duisburg-Mülheim. Nastavljeno je koncelibriranim misnim slavljem kojeg je predvodio dr. fra Anđelko Domazet, profesor fundamentalne teologije i dogmatike na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, a u suradnji sa domaćinom o. Lukom Sarčevićem te ostalim hrvatskim svećenicima voditeljima hrvatskih misija. Na samom početku fra Luka Sarčević pozdravio je gosta iz domovine o. Domazeta, sve svećenike, pastoralne suradnike, prestavnika Generalnog konzulata RH iz Düsseldorfa, vicekonzula Ivana Sablića, domaćina svetišta dr. Stefana Zekorna, koji je također uputio tople riječi dobrodošlice hrvatskim vjernicima, te sve vjernike hodočasnike. Fra Luka je izrazio zadovoljstvo velikim brojem vjernika.

Upravo je zajedništvo bila tema propovijedi o. Domazeta. „Izgrađuj-



mo zajedništvo na Isusov način u njegovoj vjeri, iako je ono narušeno u svim životnim oblicima. Vi dolazite iz svih krajeva domovine nam Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Vojvodine i drugih država i krajeva gdje Hrvati žive što bi trebalo doživjeti kao blagodat zajedništva u Bogu svoga naroda. Mnogo puta je to zajedništvo narušeno. Neka ova subotnja molitva doneše duh zajedništva sa svima nama“, zaželio je vjernicima o. Domazet.

Mladi iz misije Moers, obučeni u narodne nošnje, prinijeli su darove na oltar, a misno slavlje je uvećao i učinio svečanim crkveni zbor iz HKM Moers koji je predvodio Jozo Jurković na orguljama i njegov sin David na violini, koji je aktivni član gradskog orkestra u Düsseldorfu. U poslijepodnevnom satima održana je hrvatska procesija ulicama Kevelaera.

Naime, u gradu je jedna ulica koja nosi hrvatsko ime, Kroatenstrasse, kroz koju prolazi procesija, a na kraju te ulice podignut je hrvatski križ – Kroatenkreuz, koji su podigli stanovnici Kevelaera, gdje završava ovo molitveno slavlje. Taj križ je podignut na sje-

ćanje sudjelovanja hrvatskih vojnika u tridesetogodišnjem ratu koje je gradu poslao austrijski car. Oni su veoma doprinijeli da se katolici odupru i obrane pred snagama reformacije. Križ je kompletno restauriran i obnovljen te se uz njemački tekst dodao i hrvatski prijevod na kojem stoji „Ovaj križ stoji kao spomen na Križni put hrvatskog naroda. Molimo pred njim da se nikad ne ponovi ono što se ovdje zbilo 1635.“ Tako obnovljenog blagoslovio ga je pok. kardinal Franjo Kuharić 1984. godine. Kod križa se još jednom o. Domazet uz molitvu obratio vjernicima: „Nalazimo se podno križa gdje je i Majka Božja imala podršku od ljudi. Pomozi-mo se i budimo solidni jedni prema drugima i nemojmo klonuti da spoznamo da je Bog sa nama.“ Na kraju je sve još jednom pozdravio kao i fra Luka Sarčević koji je zaželio da se i dog-dine prve subote u listopadu opet susretnu na istom mjestu, a o. Domazetu je zaželio da ponese lijepe uspomene u domovinu s ovoga hrvatskog hodočašća. Na kraju je otpjevana hrvatska himna koja je odzvanjala ulicama Kevelaera.

Tekst i snimka: Z. Bosnić

TÜBINGEN

Održana duhovna obnova

U Hrvatskoj katoličkoj zajednici sv. Vinka Paulskoga iz Tübingena upriličena je od 25. do 28. rujna u prostorijama njemačke župe sv. Ivana Evanđelista duhovna obnova. Obnovu je predvodio dušobrižnik iz Stuttgart-Bad Cannstatt fra Josip Repeša. Ove godine obnova je imala posebno značenje jer se navršilo 150 godina od dolaska sestara milosrdnica u Untermarchtal. O. Repeša je u propovijedi istaknuo kako je sv. Vinko posatao značajan svetac Katoličke

Crkve jer je ispunio sve što je Bog od njega tražio. Osnivao je prihvatilišta za odbačenu djecu kao i za siromašne i odbačene. Misno slavlje u nedjelju 28. rujna predvodio je o. Repeša u zajedništvu s voditeljem zajednice vlč. Ivicom Komadinom. Nakon misnog slavlja u prostorijama zajednice otvorena je izložba slika i starih suvenirna iz Hrvatske koje su izradili Vlado Vučinaš i Pero Čuk. Potom je izveden igrokaz „Sunčana strana prozora“.

Ante Kekez

OBAVIJEST

● Hrvatska katolička zajednica Stuttgart slavi 50 obljetnicu postojanja. Slavljenički koncert održat će se 22. studenoga u 19 sati u Liederhalle, Berliner Platz 1-3, Stuttgart, a euharistijsko slavlje koje će predvoditi kardinal Josip Bozanić bit će u nedjelju 23. studenoga u 11 sati u Liederhalle Hegelsaal. Ulaznice za koncert se mogu nabaviti u hrvatskim zajednicama. Daljnje informacije: HKZ Stuttgart-Centar (0711) 640 30 40; HKZ Stuttgart-Bad-Cannstatt (0711) 9 56 19 19.

● Novi E-mail i internet adresa Hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen: kkg.sifi@drs.de; Marinko.Vukman@drs.de www.kkgsifi.de

U SOLINU ODRŽAN 10. PAPA-FEST UZ SUDIONIKE IZ ISELJENIŠTVA

Andela i Impulsi oduševili u Solinu

Na jubilarnom desetoj po redu Papa-festu duhovne glazbe u Solinu u nedjelju 10. listopada nastupilo je 15 vokalno-instrumentalnih sastava iz čitave Hrvatske, a od toga i jedan iz Njemačke – Andela Kolar sa sastavom Impulsi kojeg čine Marko Pavić, Robert Čelan, Marijo Bernardić i Srećo Stojčević. Prekrasna večer duhovnih šansona otvorena je pjesmom „Gledam te, bijeli oče“, a sportska dvorana na Bilankuši s gotovo dvije tisuće gledatelja bila je ispunjena do posljednjeg mjesta. Među uzvanicima jubilarnog Papafesta, koji se održava u spomen na posjet Svetog Oca Ivana Pavla II. Solinu, bili su nadbiskup u miru mons. Ante Jurić, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije don Ivan Čubelić, župan Splitsko-dalmatinske županije Ante Sanader, solinski gradonačelnik Blaženko Boban i predsjednik Gradskog vijeća dr. Kajo Bućan. Festival je kratkim govorom otvorio mons. Ante Ivas, šibenski biskup i predsjednik Odbora za mlade pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji. Na-



Za nastupa Andele Kolar i skupine Impulsi u Solinu

javljeni od strane simpatičnih voditeljica Maje Jozić i Nevene Domazet, četrnaesti po redu, Andela i Impulsi su izveli pjesmu „Ti si mojoj duši mir“, za koju je tekst napisao Edi Zelić, glazbu Marko Pavić i Andela Kolar, a aranžman Vincent Rox. „Oduševljeni smo festivalom, organizacijom i nastupom. Atmosfera u Solinu je jedinstvena i vraćamo se u Njemačku prepuni novih dojmova“, rekla je Andela u raz-

govorima za lokalne medije, od kojih su festival uživo prenosili TV Dalmacija i Radio Split, dok su snimke i reportaže objavile i radio postaje Radio Salona i Radio Riva. U scenskom nastupu izvođači iz Njemačke su stvorili pastirski ugođaj uz zvuke violine i flaute. Andela Kolar je član pjevačkog zbora HKM u Darmstadtu, dok skupina Impulsi aktivno svira u Njemačkoj. **Tekst i snimka: Miroslav Bikić**

KOBLENZ

Delegat o. Bebić u Koblenzu

Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić pohodio je u nedjelju 21. listopada Hrvatsku katoličku misiju Koblenz gdje je u crkvi sv. Franje predvodio misno slavlje. Na početku misnog slavlja sve je pozdravio voditelj misije vlč. Stjepan Zadravec koji je zahvalio o. Bebiću na posjetu te ukratko izvjestio o stanju u misiji posebno istaknuvši kako misija posebno skrbi za mlade. U misijskim prostorijama uvi-

jek je živo. Vjeronauk se održava za sve uzraste. Tu su i susreti kršćanskih majki i očeva, ministranata, pjevačkog zbora, skupine „Oče naš“ i drugih aktivnosti. O. Bebić je u propovijedi posebno pozvao okupljene na molitvu.

Vlč. Zadravec i misijsko vijeće u restoranu „Dubrovnik“ organizirali su ručak, koji je protekao u dobrom raspoloženju i korisnom razgovoru.

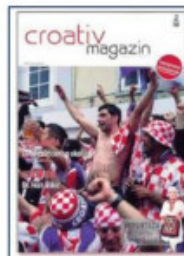
Tekst i snimka: Jakov Vranković



Delegat o. Bebić i voditelj misije vlč. Zadravec sa skupinom vjernika

Novi hrvatski časopis

Nedavno je iz tiska izašao novi broj časopisa „Croativ-magazin“ za kolovoz. Časopis je besplatan, a kako se u uvodniku kaže,



uredništvo vjeruje da će novi broj stići do 30.000 čitatelja i to zahvaljujući oglasnim reklamama. U novom se broju mogu naći tekstovi o zonama zaštićenog okoliša u njemačkim gradovima, o Hrvatima na hodočašću u Lurd, osobnoj mirovinskoj štednji, 17. hrvatskom folklorom festivalu, razgovor s dr. Ivanom Đikićem te korisni savjeti i teme. Izdavač časopisa je Koturić@Šušak GbR, Mammolshainer Str. 8, 30326 Frankfurt am Main, 0049 69 66963033; www.croativ-magazin.de; redakcija@croativ-magazin.de. Glavni urednici časopisa su Mario Koturić i Mario Šušak. ■

BIELEFELD

„Razumijemo se dobro“

Međunarodno misno slavlje u prigodi zahvalnosti za plodove zemlje nedavno je služeno u crkvi Marije Kraljice u Bielefeldu. „Što smo donijeli, želimo međusobno dijeliti“, kazao je župnik tamošnje njemačke župe vlč. Blaž Kovač. U misnom slavlju zajedno su sudjelovali Nijemci, Hrvati, Vijetnamci i Tamil. Hrvati iz Hrvatske katoličke misije Bielefeld, koji se u Crkvi Marije Kraljice okupljaju na središnje misijsko misno slavlje, otpjevali su pjesmu „Hvala“ i predstavili se svojim bogatim folklorom.

Župnik vlč. Kovač je u propovijedi istaknuo važnost očuvanja okoliša.



Altar je bio uređen raznim plodovima zemlje. Nakon misnog slavlja svi su

bili pozvani na zajednički domjenak, međusobni razgovor i upoznavanje.

KNJIGA

„Na valovima života“

Fra Franjo Trogrlić, „Na valovima života“ – nagovori za godinu A, Hrvatska katolička misija Aachen i Franjevački samostan Fojnica, Aachen – Fojnica, 2008., 222 str.



„Na valovima života“ – naziv je nove knjige nagovora za godinu A fra Franje Trogrlića, člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Knjiga je tiskana u povodu 40. obljetnice postojanja i rada Hrvatske katoličke misije Aachen, u kojoj je autor voditelj misije više od petnaest godina.

Uz predgovor, dodatak i recenzije, knjiga sadrži cjeline: Došašće, Božićno vrijeme, Korizmeno vrijeme, Uskršno vrijeme i Vrijeme kroz godinu.

Kako je to kratko i jezgrovito sažeo recenzet knjige dr. Mile Babić, fra Franjin knjiga ima tri značajne odlike. „Autor je otvoren Isusovoj poruci, sadržanoj u Novom zavjetu, svjestan da je Isusovo evanđelje norma normans za sve nas kršćane i da je Isus Krist bit kršćanstva, kriterij kršćanskoga mišljenja i norma kršćanskoga djelovanja. Autor je otvoren problemima, pitanjima i patnjama suvremenoga svijeta. On je svjestan da je suvremeni svijet pun izazova za kršćane, ali kršćani su oni koji u ovome svijetu svjedoče Isusovu poruku spasenja, oni, dakle koji Isusa nasljeduju na suvremeni način, koji svoj identitet izgrađuju na suvremeni način. Autor na sva pitanja odgovara iz svoje egzistencijalne perspektive. On zapravo svjedoči svoju vjeru i nastoji razumjeti svoju vjeru na suvremeni način i zato se oslanja na suvremene teologe, filozofe i pisce“, napisao je dr. Babić zaključivši kako poruka fra Franjine knjige glasi da Bog voli sve ljude i da ih sve želi spasiti. Propovijedi su iskrene, jednostavne i jasne, protkane zanimljivim zgodama iz života koje na najbolji način zapravo posvjedočuju povezanost života i evanđelja, a rado se slušaju i razmatraju. Knjiga propovijedi fra Franje Trogrlića, uz to što će biti od velikog značenja i pomoći svećenicima, đakonima i drugim dušobrižnicima, pomoći će i čitateljima vjernicima da lakše iskuse bogatstvo evanđelja te tako zrelije nastoje živjeti svoju vjeru.

A. Polegubić

U SPOMEN



Jerko Jurić
svećenik redovnik

O. fra Mate Jerko Jurić rođen je od oca Ilije i majke Mande, rođ. Maleš 2. studenoga 1931. u Prugovu, općina Klis.

Osnovnu školu završio je u Prugovu. Franjevačku klasičnu klasičnu gimnaziju u Sinju, Visovcu, Makarskoj i Zagrebu. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Zagrebu i Makarskoj. Svećane zavjete položio je 8. prosinca 1957. godine u Makarskoj. Za svećenika je zaređen 23. ožujka 1958. godine u Makarskoj. Preminuo je u Splitu 2. studenoga, a pokopan u Splitu 6. studenoga. Pastoralno je djelovao u Pasičini, Zaostrogu, Podaci, Drveniku, Piramatovcima, Banjevcima, Kninu, Vrpolju, Zagrebu, Berlinu, Splitu, Zaostrogu, Živogošću i Omišu.



Stanko Brkić

Desetog listopada u bolnici u Hofheimu, okrijepljen sakramentima vjere, u nazočnosti supruge Milke i kćeri Gordane i Romane, preminuo je Stanko Brkić u 68. godini. Stanko se rodio 1941. u mjestu Rasnu, u zapadnoj Hercegovini, od oca Stipe i majke Mande. Crkveni brak sklopio je na Ledincu 1964. godine s Milkom rođ. Leko, a 1970. godine došao je u Njemačku gdje je zaradio zasluženu mirovinu. Tada je obolio i šet je godina proveo u bolesničkim kolicima.

Stanko je bio odgojen u domoljublju i bogoljublju pa je tako sa svojom suprugom Milkom odgojio svoje kćeri koje su završile fakultete. Stanko je pokopan 15. listopada u Hochheimu.

Fra Berislav Nikić

BERLIN

Pet godina međunarodne krunice

U crkvi sv. Sebastiana, koja je središnji molitveni dom berlinskih Hrvata, u subotu 1. listopada, okupila su se brojna djeca i njihovi roditelji. Naime, održana je peta po redu međunarodna krunica. Pozivu na molitvu Majci Božjoj odazvala su se uz hrvatsku djecu, roditelje i svećenike i djeca iz francuske, poljske, talijanske, vijentamske, koreanske misije te njemačke zajednice. Molilo se i pjevalo na više jezika. „Molimo za odgajatelje, učitelje, radnike, poslodavce, sve koji su bez posla, za jedinstvo Crkve, čulo se u uvodu molitve, što su je izgovarala djeca na različitim jezicima čineći tako „živu krunicu“. Molitvu krunice na ovom međunarodnom okupljanju, predvodio je predstavnik apostolskog nuncija u Njemačkoj, prelat dr. Stephan Stocker. Uz hrvatske svećenike, fra Radoslava Tolića fra Stipu Čirka i župnika fra Petra Čirka te svećenike drugih stranih misija koji su pristigli sa djecom na petu međunarodnu krunicu pribivao je i prelat dr. Ewald Nacke.

„Raduje me da tako puno djece moli krunicu i okuplja se na ovim susretima“, rekao je u uvodu prelat Stocker koji je po prvi put sudjelovao u ovakvom događaju. „Krunica nas vodi na Marijinu stranu, s njome je pratimo na njenu putu. To je živa krunica.



To što smo činili danas ovdje, trebamo činiti i kod kuće. Recite roditeljima da krunicu treba moliti svaki dan. Onda će Majka Božja uvijek biti s nama i zadovoljno i ispunjeno ćemo kročiti ovim svijetom. Potrebno je njegovati dnevnu molitvu krunice. Ako to činimo, i Isus je tu“, poručio je predstavnik Svete Stolice u Berlinu za trajanja pete međunarodne krunice održane pod geslom „S krunicom u ruci u obitelji, u školi, na radnom mjestu, za jedinstvo Crkve u vječnosti“.

Na završetku molitve berlinske „žive krunice“ voditelj HKM Berlin i župnik njemačke župe sv. Sebastiana fra Patar Čirko je zahvalio svima, djeci, roditeljima, pjevačima, a posebno mladim mamama Janji Tadin i Anici Krstanović koje su za ovu prigodu pripremle djecu kako bi sve proteklo skladno i bez gužve. Druženje sudionika „žive krunice“ i svih dobre volje, nastavljeno je u dvorani Hrvatske katoličke misije uz sokove i kolače što je posebno razveselilo djecu. **S. Breljak**

NICA

Pohod varaždinskog biskupa mons. Mrzljaka

Varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak posjetio je Hrvate na južnoj obali Francuske od 12. do 14. rujna na poziv voditelja Hrvatske katoličke misije Nice i delegata za hrvatsku pastvu u Francuskoj i oklonim zemljama vlč. Stjepana Čukmana. Po protokolu je biskup u pratnji vlč. Čukmana i biskupovog pratioca vlč. Josipa Čukmana posjetio mjesnog biskupa Nice mons. Louisa Sankala. Biskup Nice se zanimao za stanju Crkve u Hrvatskoj te govorio o stanje u svojoj biskupiji. Žali što njegovi mnogobrojni katolici ne prakticiraju i ne žive svojom vjeru. Ponosno je govorio o Papi-nom pohodu baš tih dana Francuskoj.

Biskup Mrzljak je govorio o proslavi 10. obljetnice proglašenja blaženim hrvatskoga kardinala Alojzija Stepinca koji je bio žrtva komunističkog sustava. Istaknuo je kako će kardinal

Pariza uskoro u katedrali Notre Dames u Parizu u toj prigodi slaviti svetom misu s biskupima i svećenicima.

U nedjelju 14. rujna u predvno okićenoj kapelici Don Boska u Nici okupio se vjerni Božji hrvatski iseljeni puk na svetu misu. Crkva je bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Biskup Mrzljak je predvodio svetu misu u koncelecijaciji generalnog vikara Nice mgr. Terrance, koji je zamjenjivao biskupa koji je bio na susretu sa Svetim Ocem Benediktom XVI. u Lourdu. Uz biskupa su još bili voditelj misije vlč. Stjepan Čukman i njegov brat Josip, župnik u Zlataru. Biskup Mrzljak ujedno je podijelio sakrament sv. potvrde.

Biskupa iz Hrvatske su pozdravili svi prisutni ulaznom pjesmom posvećenu njemu u čast. Potom su ga pozdravili potvrđeni, te voditelj misije vlč. Čukman, koji je pozdravio uz bis-

kupa generalnog vikara, izaslanicu za strance u biskupiji Nice časnu sestru Agnes te biskupovog pratioca vlč. Josipa.

Pozdravi u crkvi i čitanja su bila na hrvatskom, slovenskom, francuskom i talijanskom jeziku. Biskup Mrzljak je u propovijedi govorio o vrijednostima koje svijet danas ne prihvaća. To su vrijednosti Božje koje vrijede kroz sva vremena. Obačujući se potvrđenicima, potaknuo ih je neka ostanu iza te svoje zrelosti i primljenih Božjih darova vjerni Bogu. Osmero mladića i djevojaka primilo je sakrament potvrde. Poslije svete mise, potvrđeni s roditeljima i crkvenim vijećnicima su pozvali sve prisutne u crkvi, na zajednički ručak. Dvorana od dvjesto sjedećih mjesta je bila puna. Tom prigodom sve prisutne su zabavljali svirači iz Rečice „Lotos“. ■

Novi karizmatski pokreti

„Novi karizmatski pokreti i gibanja u Crkvi“, zbornik, *Diaspora croatica*, knjiga br. 12, Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt na Majni, 2008., 108 str.

Ovih je dana Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni objavio još jedan u nizu zbornika radova s godišnjih pastoralnih skupova hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, ovoga puta s pastoralnoga skupa održanoga od 8. do 11. listopada u Bad Honnefu kod Bonna. Tema je, kako i sam zbornik nosi naziv, bila posvećena novim karizmatskim pokretima i gibanjima u Crkvi.

Prigodna predavanja održali su dr. o. Mihály Szentmártoni iz Rima, dr. fra Ante Vučković iz Splita i dr. Adolf Polegubić iz Frankfurta. U zborniku su objavljena predavanja dr. Szentmártonia naslovljena „Postkoncilsko buđenje laika – pokreti u Crkvi: teologija, psihologija, pastoral“ i „Svećenici i laici – u potrazi za novim identitetom“, predavanje dr. Polegubića „Postkoncilsko buđenje laika u domovinskoj Crkvi“ te pozdravni govor ravnatelja dušobrižništva katolika drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije mons. Wolfganga Miehele „Zajedno u zajednici Isusa Krista“.

U ime izdavača delegat fra Josip Bebić u predgovoru ističe kako među temama o kojima se u novije vrijeme učestalo raspravlja u Katoličkoj Crkvi jesu i nedoumice koje kod mnogih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika, ali i kod laika potiču novi karizmatski pokreti. „U nekim hrvatskim katoličkim misijama diljem Zapadne Europe, posebno u Njemačkoj, održavaju se već više godina duhovne obnove. Voditelji duhovnih obnova su ponajčešće poznati ugledni svećenici iz domovine. Obnove su dobro posjećene iako traju po nekoliko dana. Primjećeno je da na te duhovne obnove dolaze većinom iste osobe. Nema dvojbe da su te duhovne obnove prigoda da se sluša Riječ Božja, da se u njoj intenzivno razmišlja, da se sudionice i sudionici potiču na obraćanje, na molitvu, na ispovijed, ukratko – na novi život. S druge strane, unatoč svemu tomu, oduševljenje onim što su čuli i doživjeli na takvim duhov-

nim skupovima, dio sudionica i sudionika želi nerijetko na neprikladan način prenijeti u svoje župne zajednice. Tu se onda pojavljuju neodumice oko svrhe takvih susreta i nesporednosti s većinom vjernika koji vjeru prakticiraju u svojim zajednicama odlazeći redovito na misu i ostale župne pobož-

tom, jasno, treba razlikovati pokrete koji su nastali unutar katoličke Crkve od onih koji imaju svoje podrijetlo iz drugih konfesija ili čak drugih religija. Pozitivna uloga različitih crkvenih pokreta jest da omogućuju zadovoljenje nekih duhovnih potreba, koje ljudi ne nalaze bilo u društvu, bilo u službenoj

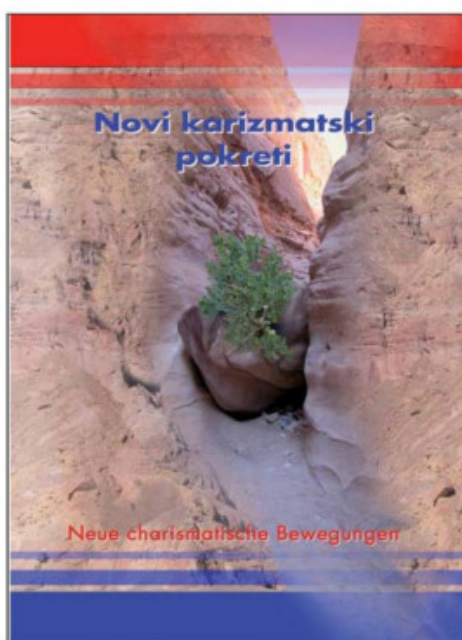
pastoralnoj ponudi, npr. molitva po malim grupama, neposredno duhovno iskustvo, podjela iskustava, molitveno proučavanje Sv. pisma, itd. Budući da su različiti pokreti novijeg datuma, još se i sami bore s različitim nejasnoćama unutar vlastitih struktura i tumačenja nekih pojava. Nije potrebno zazivati izravno djelovanje nadnaravnih sila kod onih pojava, koje se mogu protumačiti naravnim uzorcima. Postoje jasne odredbe crkvenih vlasti koje uređuju zakonito okupljanje vjernika sa strane vođa različitih duhovnih pokreta. Uloga je mjesnog biskupa, da upravlja posebnom, njemu povjerenom Crkvom, kao Kristov zamjenik i poslanik: savjetom, uvjeravanjem, primjerom ali i autoritetom i svetom vlašću. Ne temelju te vlasti biskup ima pravo, a pred Go-

spodinom i dužnost da donosi zakone za svoje podložnike, da sudi i uređuje sve što spada na bogoslužje i apostolat (usp. LG, 27), ukratko, da koordinira različite karizme i različite službe za izgradnju Crkve“, kazao je o. Szentmártoni koji je ukazao kako na pozitivnu tako i na negativnu ulogu različitih crkvenih pokreta. Dr. Polegubić je pritom istaknuo kako se unatoč sadašnjim poteškoćama, valja nadati da će vrijeme koje dolazi donijeti pozitivnije pomake u rješavanju laičkog pitanja kako u Crkvi, tako i u hrvatskom društvu. „Šanse i mogućnosti djelovanja vjernika laika postoje, no tek valja nastojati oko punije realizacije vrlo važna apostolata laika.“

Zbornik je namijenjen pastoralnim djelatnicima, ali svima koje zanima ta po mnogočemu izazovna tematika.

Grafičko rješenje korica je i ovoga puta uspješno uradila Romana Kašaj.

A. P.



nosti“, piše delegat o. Bebić dodavši kako im je stoga da bi se što cjelovitije upoznala narav i stvarni dosezi novih (karizmatskih) pokreta Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta u suradnji s predstavnicima svih crkvenih regija hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj 2007. godine posvetio svoj redoviti godišnji pastoralni skup.

Sudionicima se obratio i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za inozemnu pastvu, dubrovački biskup mons. Želimir Puljić koji je s pozornošću pratio cijeli tijek skupa, a u svom obraćanju nazočnima posebno se zadržao na prikazu stajališta hrvatskih biskupa o temi skupa.

„Suvremeni 'laički pokreti' su izražaj traganja laikata za vlastitim identitetom u postkoncilskoj Crkvi, pa kao takvi su legitimni izražaj traganja same Crkve za vlastitim identitetom. Pri-

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

Mjesec studeni nam je stigao sa „studenim“ danima i jesenskim vremenom. Za zagrijavanje smo vam pripremili sadržaj s jesenskom tematikom. Budite nam i dalje dobro unatoč hladnijim jesenskim danima!



Posloži slova i dobit ćeš pet jesenskih pojmova

DAPOS LIT



Š I K A



NOĆALDAH



HUSO ŠILĆE



BRANOŠKI



Zanimljiva priповijest

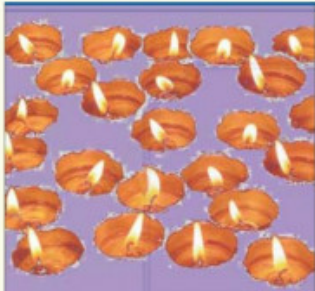
Tihi način slavljenja

Jednog jesenskog dana Leonora je došla sva uznemirena iz škole. Brzo je ostavila školsku torbu i pobjurila mami i puna nestrpljenja počela govoriti: „Mama zamisli, u razredu su odlučili slaviti 31. listopada „Halloween“ – Noć vještica, samo zato što se neki žele obući u nešto strašno. Skoro svi se vesele tome, jer žele biti vještice, vampiri ili nešto tako grozno, a nitko ne razmišlja o tome da nema ništa lijepoga u tome, obuku li se u nekog ili nešto, što zastrašuje druge. Pa, nisu maškare.“ Cijela neugodnost, koju je osjećala, odražavala se na njenom namrštenom licu, pa je mama nježno zagrlila i odgovorila: „Znam što misliš. Taj Halloween je tek zadnjih godina ovdje postao moderan, a dolazi iz Amerike, gdje to slave već dugo na takav način. Inače ti „Halloween“ znači „noć uoči Svih Svetih“, jer je 1. studenoga blagdan Svih Svetih. Ali na taj blagdan nitko ne misli. Pogotovo zato ne, jer su trgovci napravili pravi „šund“ od toga i bacaju na tržište svakojake bezvezne ponude, a neki ljudi ne razmišljaju dublje o tome, nego se prilagođavaju većini, koja traži samo razonodu na bilo koji način.“ Leonora se zamislila i potom reče: „Razumijem to, ali zašto tim trgovcima nitko ne kaže da ne prave „šund“, nego nešto drugačije, ljepše.“ Mama se nasmiješila: „Da, kad trgovci primijete neku potražnju na tržiš-



tu, onda pokušavaju na bilo koji način napraviti što veću ponudu i žele što više prodati. Oni ne razmišljaju o tome je li to dobro ili ne.“ Leonora uzdahne: „Uh, to je baš bezveze. To mi je sad jasno, ali opet ne želim u razredu biti jedina po strani, svi će me ismijavati. A, ja jednostavno ne želim obući nešto strašno.“ Obe su se zamislile i bilo im je jasno da trebaju naći rješenje. U sljedećem trenutku Leonora se dosjetila: „A, tko kaže da ja moram obući kostim vještice ili nečeg sličnog? Pa, ja mogu biti dobar anđeo, bez obzira što svi drugi drugačije misle, ja ne moram isto tako misliti“, nastavi Leonora s nadom u glas. „A, taj hrvatski naziv za Halloween je sasvim pogrešan. To uopće ne znači „noć vještica“, to je samo izmišljeno. „Noć svetih“ bi bilo puno bolje.

Mi ćemo to tako zvati i u razredu ću im objasniti tu riječ, da svi znaju, možda onda neće htjeti oponašati američki način, nego praviti svoju „Noć uoči Svih svetih“, ako već žele slaviti. Mama se razveselila radi Leonorinog rješenja i s osmijehom reče: „Ti si baš dobar anđelić, a na blagdan Svih Svetih ćemo umjesto nekog slavlja upaliti svijeću, samo kao mali znak sjećanja.“ A, Leonora dodade: „Da, slaviti se može i na tihi način“ i pobjuri nazvati prijateljicu iz razreda radi novosti i prave istine slavljenja Halloweena i bezveznih trgovaca... ■



Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

slavio – manje – blagdan – pali – svih –
života – taj – kršćanskom

Već od 9. stoljeća se katolički _____
Svih Svetih slavi 1. studenoga. Papa Grgur IV. je 837.
godine _____ datum tako odredio, jer se do tada taj
blagdan _____ 13. svibnja. Na blagdan
Svih Svetih se tradicionalno podsjeća zajednice
_____ svetih (svetaca), koji su po
_____ vjerovanju dobili
konačni život (znači otišli u raj) radi svog primjernog
_____. Na taj blagdan se posebno sje-
ća onih _____ poznatih svetaca. Na blagdan Svih
Svetih se odlazi na groblje i _____ svijeća za
pokojnike iz obitelji.

Znate li

- da Svi Sveti znači na engleskom „All Saints“, a „All Saints Eve“ – noć uoči Svih Svetih
- da je ta riječ proširena u „All Hallows Eve“ sa istim značenjem, a kasnije prenešena u Halloween
- da podrijetlo slavljenja Halloweena nije sigurno ustanovljeno. Neki smatraju da je to noć uoči Svih Svetih, a drugi smatraju da je to običaj starih Kelta, koji su na taj način slavili kraj ljeta i početak novog, zimskog razdoblja
- da neki smatraju da su Kelti vjerovali da se te noći pojavljuju duhovi na zemlji, pa su se oblačili u ružne kostime da budu neprimijećeni među njima
- da su u 19. stoljeću Irci selidbom u Ameriku to slavlje donijeli u tamošnje krajeve

Rješenja: 1b, 2c, 3a, 4c, 5a



Pitalice

- 1) Kako se zove blagdan Svih Svetih na njemačkom?
a) Allerseelen
b) Allerheiligen
c) Totensonntag
- 2) Mjesec novembar je na hrvatskom
a) listopad
b) prosinac
c) studeni
- 3) Što se pali na blagdan Svih Svetih?
a) svijeća
b) lampa
c) fenjer
- 4) Što postaje kraće zimi?
a) jutro
b) večeri
c) dani
- 5) Svijeća je simbol za
a) vječni život
b) zemaljski život
c) izvanzemaljski život

„Šale“

Drogerija

Dvoje djece dojure uzbuđeno u drogeriju:

- Naš tata je upao u pčeličnjak!
- Želite neku mast?! upita prodavačica.

Djeca nestrpljivo odgovore: „Ne, ne, trebamo film za slikanje, brzo!“

Bol

- Bolovi u Vašoj lijevoj nozi su starosne prirode, objašnjava liječnik.
- Na to će stariji gospodin:
- To nije moguće. Moja desna noga je jednako stara, a ne boli me!

Zaborav

Učitelj: Ivica, koji je glavni grad Nizozemske?

Ivica: Gospodine učitelju, moram primijetiti da ste vrlo zaboravni, jer ste me jučer isto to pitali!

Siromaštvo

Mirko dojuri s igrališta u kuću:

- Mama, naši susjedi su sigurno strašno siromašni ljudi.
- Zašto to misliš? upita mama.
- Pa, mali Pero je progutao novčić, i sad su svi radi toga uzbuđeni i žele novčić opet vratiti!



Sv. Karlo Boromejski

Rješenje pošaljite najkasnije do 5. prosinca

Mariotti Soldo	Zanositi se snovima	Najuspješ- niji biskup u povijesti Crkve	Lovač- ko društ- vo	Poduka, nastava	Kosov- ska pje- vačica Zana	Središte vrtne (mn.)	Čeljade koje skriva	Film Zrinke Ogreste	Ujak mu je bio papa ...	Fosfor	Ivica Ivanac	Spajanje ksika s drugim ele- mentima	Iridijeva rudača	Jelo od kuhanog povrća
Smisao za što, talent		▼							► Sjeverni ili južni					
Bio je ... u Milanu	►								▼	Riblja jajašica ► Drvo du- gih iglica				
Zemljiš- na mjera			Umirenje Talij. graditelj violina	►				Rijeka u Sibiru Glumica Vera	►		Ovčji ... ► Preda- vanja glase			
Prisilan rad, robija			▼			Loveći iscrpiti Organ vida	►				▼			
Ruska dinasti- ja									Posao ► Pripjev ojkalici				Vatikan ► Bivši argent. no- gometaš	
Filipin- ska luka (Luzon)				Bilo kamo Starogr- čki kipar	►					Na tu stranu ► Dušik				
Talijan- ski komičar					Očajna žena Vrsta konj- skog hoda	►								Štope- rica
Ruska klizačica Sluckaja										Američki glumac Douglas				
Slovo slično nuli	►		Aluminij	►						Franc. pisac Emile				
Ploča na nepcu Kita	▼		Kao sve- ćenik ži- vio je ...	▼						Čelik, ocjel				
Oprati lice ili ruke														
Košar- kaš, Josip										Švedska		Ognjen Naglic ► Pisac idila		
Josip Pupačić	►			Austrija	►					Kinema- tograf				
„Underwater Ordnance Station“				Oganj	▼					Silicij				
Zamet- snije- gom					Skla- datelj Delibes	►	Konj u narodnoj poeziji	Figura boga u Polineziji	► „Živa zajednica“	Preko ... brda ► Blato, glib				
Sol oksalne kiseline								Tropsko voće	► Poprug					„Easi“ ► Najviši vrh Pireneja
Sinteti- čna tka- nina										Grad i luka u Izraelu ► Ijetovališ- te k. Opatije				
	Mako- donsko kolo	► Irlanđan- ski Pobjeda u šahu				Kvan- tita Bok- sački ...	►							
Peplja, čvor	▼				Sitan izra- elski novac ► Polvrtna riječ	►			Hrvat slo- bodnim stilom ► Panama					
Zločudni tumor, karcinom				Delnice	►			Nap- rava	►					Nor- veška
Pljačka, grabež				► „Metar“								Kavkaski gorštak, osei		



SINDELINGEN

Dar za obnovu crkve na Plehanu

U nedjelju 5. listopada hrvatske katoličke zajednice u Sindelfingenu, Herrenbergu i Leonbergu, koje vodi fra Marinko Vukman, posjetio je fra Ilija Jerković, župni vikar s Plehana, koji je ujedno i voditelj Centra za djecu s posebnim potrebama „Zlatni cekin“ u Slavonskom Brodu. Predvodio je u tim zajednicama misna slavlja te vjernike upoznao sa stanjem u Bosanskoj posavini. Posebno se osvrnuo na situaciju na području koje pokriva samostan Plehan. U ratnim stradanjima samostan i crkva u Plehanu srušeni su sa zemljom. Istu sudbinu doživjele su i okolne crkve. Odmah nakon Daytonskog sporazuma franjevci Bosanske posavine pokušali su se vratiti na ruševine svoga samostana. To im je uspjelo 1998. Nekadašnje „samostanske štale“, koje su također bile porušene, franjevci su obnovili i od njih napravili „samostan“ koji je postao prihvatilištem ne samo za tamošnje franjevece, nego i za sve one koji tamo navraćaju obilazeći svoje porušene kuće

i groblja. Broj povratnika je malen, negdje oko stotinjak. Gradi se i nova crkva. Radovi su prilično odmakli, a bit će potrebno još mnogo truda i sredstava dok se dogotovi. Hrvati iz Sindelfingena, Herrenberga i Leonberga poznati su po svojoj darežljivosti i bezbrojnim humanitarnim akcijama, prikupili su 3100 eura za Plehan. Svojom nazočnošću i pjesmom misno slavlje u Sindelfingenu uveličali su članovi „Udruge bivših đaka i prijatelja visoke gimnazije“. Bili su na svom redovitom susretu u Böblingenu. Nakon misnog slavlja nastavljeno je druženje.

Ivan Jeleč

Obiteljski susreti

Već sedam godina okupljaju se mladi parovi u Sindelfingenu zajedno s psihologinjom Zrinkom Lučić-Vrhovac, koja radi na bračnim problemima u biskupijskom obiteljskom savjetovlajštu u Reutlingenu, jednom mjesečno te razgovaraju o svojim iskustvima i

željama. Teme odabiru često puta sami parovi, a temu obrađuje psihologinja i nakon njenog izlaganja prelazi se u diskusiju. U ovoj školskoj i vjeronaučnoj godini imale su mlade obitelji već dva susreta na kojima se okupilo petnaestak parova. Istaknuto je na prvom susretu da je brak dugi odnos udvoje i da ga treba održavati. Osnovni instrument održavanja dugih bračnih odnosa i trajne bračne ljubavi je kvalitetna bračna komunikacija koja se zove bračni dijalog u kojemu treba nekad reći ne, samo je pitanje na koji način. Na drugom susretu obrađena je tema emocija u braku. Bez emocija brak prestaje živjeti i pretvara se u dosadnu zajednicu. Emocije mogu brak održati, ali i razoriti, oživjeti, ali i umrtvjeti, pokretati, ali i zaustaviti i bez vladanja emocijama nemoguće je razviti i održati kvalitetu bračnog života. S bračnim parovima na susrete dolaze i njihova djeca o kojima vode računa časne sestre dok su roditelji na vrlo korisnim seminarima.

(Nastavak sa str. 3)

DELEGATOV DUHOVNI IMPULS

Istina o Hrvatima u Njemačkoj

Drago mi je što sam i ja jedan „živi spomenik“ u moru od 350.000 hrvatskih „živih spomenika“ stvaralačkog duha u inozemstvu i što mogu posvjedočiti o našem bogatom udjelu na svim područjima koja pripadaju hrvatskoj kulturi. Ovaj moj napis spontana je reakcija na netočnu tvrdnju dr. Franje Topića u televizijskoj emisiji „Nedjeljom u dva“. Ako u kulturu spadaju koncerti, znanstveni okrugli stolovi, razni festivali, izdavačka djelatnost, pisanje stručnih knjiga i povijesnih knjiga, zbornika, izdavanje listova, snimanje filmova o sakralnim i inim kulturnim spomenicima, gradnja crkava, kapelica, muzeja, škola, izgrađivanje infrastrukture u selima i gradovima, upriličavanje predavanja i sponzoriranje svega toga, tada se može ponosno reći da je 350.000 Hrvata i Hrvatica u Njemačkoj imalo u svemu tomu svoje prste. Ne zaboravimo ni činjenicu da Hrvati jako puno čitaju svakodnevni tisak i knjige. Jako puno knjiga napisali su sami i bili su često sponzori spisateljima. Možda bi propale i veće tiskare da nismo mi kupovali knjige i podupirali novčano njihovo tiskanje. Tko će nabrojiti sve slike i spomenike koje su sponzorirali njemački Hrvati?

Samo Hrvatski dušobrižnički ured u Frankfurtu izdao je pjesmaricu-molitvenik „Slavimo Boga“ u pet izdanja i oko 200.000 primjeraka. Svakog mjeseca izdaje u nekoliko tisuća primjeraka mjesečnik „Živu zajednicu“. Ako spada u kulturu jednoga naroda umjetnost, tko će prebrojiti sve hrvatske umjetnike od kojih smo mi privatno i kao zajednice kupovali slike? Što se tiče postavljanja izložbi s hrvatskim temama, veliku ulogu imaju u zadnje vrijeme hrvatski konzulati. Moramo spomenuti dvojicu hrvatskih svećenika koji su godinama u svojim njemačkim zajednicama postavljali izložbe najpoznatijih hrvatskih slikara i kipara. To su moji prijatelji pok. dr. Franjo Basić i dr. Fra Rafael Romić. Uostalom treba pogledati njihove privatne galerije pa vidjeti koliki je njihov doprinos na tom polju.

Dragi prijatelji, Bog zna koliko je obnovljeno i restaurirano u domovini slika i kipova uz našu pomoć? Zna li netko iz „Napretka“ koliko je svetih misa slavljeno u Njemačkoj i održano propovijedi, kateheza, duhovnih nagovora, vjeronaučnih sati? Koliko Hrvati imaju u Njemačkoj hrvatskih kulturnih zajednica, športskih klubova, zborova, klapa? Ne znam koliki je

broj umjetnika, mješovitih zborova, folklornih skupina i klapa koje smo desetljećima ugošćavali i kojima smo novčano omogućili dolazak u Njemačku da nastupaju za Hrvate i Nijemce? O pjevačima popularne glazbe, koji su kod nas nastupali, ne želim govoriti. A ako profesor Topić misli na stipendije koje „Napredak“ daje hrvatskim studentima, ne smije zaboraviti da je i naš mjesečnik „Žz“ često pozivao svoje čitatelje da podupiru „Napretkove“ projekte, posebno za stipendije. Oh, Bože, koliko si poticao naše „bauštelce“ da otkidaju od svojih usta i pomažu potrebnima? Kolike su osobe naše mirovine nahranile, obukle i školovale? I na koncu kažimo i to: Hrvati u Njemačkoj su u Domovinskom ratu svojim velikim novčanim i materijalnim donacijama spasili od uništenja mnoga sela i gradove. Svaka hrvatska katolička zajednica u Njemačkoj dala je svoj neprocjenjiv doprinos u stvaranju i učvršćivanju jedinstva hrvatskoga naroda i njegovoj slobodi te izgradnji njegova kulturnog prostora u Europi i svijetu. Neka Gospodin i u buduću po nama čini velika djela. Utom smislu želim svima plodonosnu pripremu za Božić.

Vaš fra Josip Bebić, delegat

Opera

- Zasto ideš u pivnicu?
- Zato što tamo ima glazbe.
- A zašto onda ne ideš u operu?
- Zato što tamo nema pive!

U tramvaju

- Ma molim Vas, čovječe, odmaknite se od mene! Grozno zaudarate na vino!
- A što mislite, gospodo, da ću Vama za ljubav piti kolonjsku vodu?

Nervoza

- Zašto si nervozan? – pita žena muža.
- U velikoj sam dilemi.
- Zašto?
- Ne znam koje ću hlače obući: ove neispeglane ili ove bez dugmadi.

Ljubav

- Dvije udovice razgovaraju:
- Moj je muž umro od ljubavi.
 - A ja sam čula da je umro od pića.
 - Da, točno! Umro je od ljubavi prema piću!

Zna kad se smrklo

- Ne znam kad se smrkava, ali meni se smrklo kad sam dobio račun za struju i plin.

Razgovor

- Hvaljen Isus, Toko!
- Vazda Isus i Marija, Jokol!
- Kako si ti, Toko?
- Dobro! A kako si ti Jokol?
- Imaš li štokod za ručak, Toko?
- Nemam, moj Jokol!
- Ima li što novo kod tvoje kuće, Jokol?
- Nema, baš ništa, Toko!
- Onda, zbogom, Toko!
- Zbogom, moj Jokol.

Na recepciji

Recepcionar: – Dobro jutro. Kako ste spavali?

Gost: – Slabo. Cijelu noć miši su jurili po sobi.

Recepcionar: – Za te novce ne možemo vam organizirati borbu bikova.

Kako kontrolirati emocije?

Emocije nastaju kao odgovor na vanjski ili unutarnji podražaj. Svaka osoba može manifestirati svoje osjećaje na različite načine. Način na koji će osoba pokazati emocije je više ili manje kontroliran i uči se. Dakle, ovisi prije svega od odgoja, kulture u kojoj pojedinac odrasta, društva u kojem se kreće i samog karaktera koji je stekao. Za odraslog čovjeka je karakteristično da može kontrolirati emocije, samo je razlika u kojoj mjeri to može učiniti.

● Zaboravite na emocije! Ovo je situacija u kojoj je potrebno zaboraviti na svoje emocije, kao da ih u tom trenutku uopće nemate. Ohrabrite sebe na taj način što ćete reći sebi da kada se sve ovo završi, dat ćete si oduška i ako treba vrištati ćete na sav glas. Ovo je dobar način da samo za trenutak zaboravite svoje emocije, ali budite pažljivi kada odlučite da ih „otključate“, jer može se dogoditi da doživite emocionalno preopterećenje (na primjer, da pred svima na nekom sastanku, počnete plakati) i tada vam je prijašnji trud bio uzaludan.

● Steknite mentalnu kontrolu! Ovo je vjerojatno najbolji način kontrole kada

ste u situaciji koja ne dozvoljava da se emocionalno izrazite (na primjer, kada dodete u sukob sa šefom ili nekim tko vam je pretpostavljen).

● Na pozitivan način započnite dan! Pokušajte reći sami sebi da će dan koji je pred vama biti ispunjen optimizmom i dobrim raspoloženjem. Pokušajte ustati s osmijehom na licu, i sve situacije koje prijetu da vam pokvare raspoloženje ignorirajte.

● Razgovarajte o svojim emocijama! Najbolji način da riješite ono što vam smeta je da razgovarate o tome.

Izvor:

www.gesundheitsfoerderung-zh.ch

Riba u slanom paketu

Sastojci za 1 osobu: 1 brancin (oko 300 g); 15 g maslaca; 20 g mladog luka; 1 žlica nasjeckanog peršina; 1 češanj češnjaka; 40 g očišćenih kozica; 200-250 g krupne morske soli.

Za umak od kozica: 20 g maslaca; 10 g pšeničnog oštrog brašna tip 400 Podravka; 20 g mladog luka; 30 ml bijelog vina; 1 žličica Vegete; 150 ml ribljeg temeljca; 80 očišćenih kozica; 100 ml vrhnja za kuhanje.

Priprema: Ribu očistite i to tako da odstranite škrge i utrobu, a ostavite ljuske. U trbušnu šuplinu stavite omekšali maslac, narezani mladi luk, peršin, češnjak i kozice. Aluminijsku foliju stavite na kalup te po foliji rasporedite tanji sloj morske soli veličine ribe. Na sol stavite ribu, prekriti je preostalim solju pa sve zamotajte aluminijskom folijom tako da dobijete paketić. Ribu pecite u pećnici zagrijanoj na 220°C 25-30 minuta, ovisno o veličini ribe. Za to vrijeme pripremite umak. Na otopljenom maslacu kratko popecite brašno i narezani mladi luk. Dodajte vino, Vegetu i temeljac. Kuhajte na laganoj vatri stalno miješajući oko 2 minute, a zatim umiješajte kozice i vrhnje. Umak nastavite kuhati još 2 minute. Pečenoj ribi pažljivo maknite sol, a zajedno sa soli odvojiti će se i ljuske.



Posluživanje: Ribu maknite kosti pa filete brancina poslužite uz pripremljeni umak i kuhanu rižu.

Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

K	A	R	D	I	N	A	L	□	M	U	D	R	O
A	L	M	A	D	E	N	□	B	I	S	K	U	P
P	O	K	R	A	Č	I	V	A	T	I	□	M	A
S	J	□	□	H	U	M	A	N	O	S	T	□	S
U	Z	A	N	O	□	I	S	□	M	A	R	A	T
L	I	M	A	□	U	S	K	R	A	T	I	T	I
A	J	A	□	P	U	T	O	V	N	I	C	A	□
□	E	T	A	R	□	□	□	I	R	A	□	□	□
O	S	E	K	A	□	□	S	K	I	P	□	□	□
S	T	R	A	H	□	A	L	□	E	□	□	□	□
P	E	□	D	□	□	□	□	I	D	R	□	□	□
O	P	R	E	Z	□	□	B	□	E	I	□	□	□
R	I	Z	M	A	□	□	□	S	L	A	S	T	□
A	N	□	I	V	A	N	P	A	V	A	O	I	I
V	A	R	K	A	□	K	A	L	E	Ž	□	D	V
A	C	A	□	R	U	□	N	B	□	E	V	E	□
T	□	S	R	I	J	E	D	A	□	N	O	R	A
I	S	P	I	T	□	K	A	N	D	I	D	A	T
□	K	A	M	I	L	O	□	O	T	K	A	T	I

Nagrada: Vlasta Jambak, Stuttgart

11. SMOTRA ZBOROVA

FRANKFURT A.M., 25.10.2008.
ODRŽANA SMOTRA
ZBOROVA DJECE I MLADIH



▲ Zbor HKZ Sindelfingen nastupio je pod vodstvom s. Bernardete Tomić



▲ Zbor HKM Wiesbaden nastupio je pod vodstvom s. Aukislije Milić



▲ Zbor HKZ Stuttgart-Zentrum nastupio je pod vodstvom s. Nevenke Tadić



▲ Zbor HKM Rüsselsheim nastupio je pod vodstvom s. Estere Marijić

▼ Zbor HKM Frankfurt nastupio pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović



▲ Zbor HKM Main-Taunus/Hochtaunus nastupio je pod vodstvom s. Magdalene Višić i fra Željka Čurkovića



▶ Mladi iz HKM Frankfurt na početku mise glumački su izveli „Pjesmu stvorova“ sv. Franje Asiškoga



Fatima

pour C.

Francisco Jacinta i Lucija

Jedna velika tajna

Velik si Gospodine

Veći od moje mogućnosti
da bih shvatio priču pastira

Jednostavnost srca

Hod na koljenima
za jednoga portugalskog dana
dok u mislima
vraćam se sebi
i trnjanskoj priči
o jednom dječaku

A. Polegubić

